

SATAKUNNAN MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMISSUUNNITELMA

2007 – 2008

Kansikuva: Kankaanpään tori, kuvaaja Pentti Kuikka

SATAKUNTALIITTO

Postiosoite: PL 260, 28101 PORI
Käyntiosoite: Pohjoisranta 11 D, 28100 PORI

Puhelin (02) 620 4300
Telefax (02) 620 4301

Satakunnan maakuntaohjelman
toteuttamissuunnitelma 2007-2008

Sarja A: 276
2006

SARJA A: SUUNNITTELU- JA TUTKIMUSJULKAISUT

ISBN 952-5295-68-0
ISSN 0789-6824
Pori 2006

SISÄLTÖ

1	ESIPUHE.....	7
2	EDELLISEN SUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN, KEHITYSNÄKYMÄT JA TAVOITTEET.....	8
	2.1 Edellisen suunnitelman toteuttaminen.....	8
	2.2 Kehitysnäkymät.....	8
	2.3 Kilpailuedut, visio, strategia ja painopisteet.....	9
3	KESKEISET TOIMENPITEET JA HANKKEET TOIMINTALINJOITTAIN.....	12
	3.1 Painopisteet seutukunnittain.....	12
	3.2 Toimenpiteet ja hankkeet toimintalinjoittain.....	13
	3.2.1 Yritystoiminnan kilpailukyvyyn kehittäminen ja yrittäjyyden edistäminen.....	13
	3.2.2 Innovaatio- ja osaamisjärjestelmän ja osaamispääoman vahvistaminen.....	15
	3.2.3 Perusrakenteen kehittäminen ja ympäristön laadun turvaaminen.....	17
	3.2.3.1 Väylähankkeet.....	17
	3.2.3.2 Yhdyskuntahuolto.....	18
	3.2.3.3 Ympäristö.....	19
	3.2.3.4 Varuskuntien hankkeet.....	20
	3.2.4 Kulttuurin monipuolistaminen ja vapaa-ajan palveluiden kehittäminen.....	21
	3.2.5 Hyvinvoinnin lisääminen ja syrjäytymisen ehkäisy.....	22
4	ERITYISOHJELMIEN JA EU-OHJELMIEN TOTEUTTAMINEN.....	23
	4.1 Satakunnan osaamiskeskusohjelma 2007-2013.....	23
	4.2 Porin ja Rauman aluekeskusohjelmat 2007-2010.....	26
	4.3 Eakr:n Länsi-Suomen toimenpideohjelma 2007-2013.....	28
	4.4 Länsi-Suomen suuralueen Esr –toimenpideohjelma 2007-2013.....	30
	4.5 Tavoite 3: Botnia Atlantica.....	31
	4.6 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007-2013 toteuttaminen Satakunnan osalta.....	32
5	TOTEUTTAMINEN HALLINNONALOITTAIN.....	36
6	YHTEENVETO RAHOITUSTARPEESTA HALLINNONALOITTAIN.....	48
7	YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI JA SEURANTA.....	52
	7.1 Ympäristövaikutusten arviointi.....	52
	7.2 Toteutumisen seuranta.....	52

1 ESIPUHE

Alueiden kehittämislain nojalla laadittu ensimmäinen vuodet 2003-2006 kattava Satakunnan maakuntaohjelma hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 22.9.2003. Vuodet 2007-2010 kattava uusi maakuntaohjelma on hyväksytty maakuntavaltuustossa 4.12. 2006.

Vuosittain laadittavan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman valtionrahoitusta koskeva osuus on maakunnan valtionrahoitusesitys keskeisistä alueiden kehittämiseen vaikuttavista määrärahoista ja muista alueiden kehittämiseen vaikuttavista määrärahoista. Koska toteuttamissuunnitelma kokoaa laajasti alueella tapahtuvaa kansallista ohjelmatyötä (mm aluekeskusohjelmat, osaamiskeskusohjelmat) sekä EU:n rakennerahastojen ohjelmatyötä (mm Länsi-Suomen Eakr- ja Esr – toimenpideohjelmat ja maaseutuohjelmat), on toteuttamissuunnitelmassa tarkasteltava kansallisen ja EU:n rakennerahastojen ohjelmärahoituksen vuosittaista kohdentumista maakuntaan.

Alueiden kehittämislain muutoksella pyritään vahvistamaan toteuttamissuunnitelman vaikuttavuutta valtion talousarvion laadinnassa, mikä edellyttää suunnitelman sisällön saamista vastaamaan valtion talousarvioesitystä. Suunnitelman on tarkoitus palvella entistä enemmän valtiontalouden kehysten valmistelun tarpeita. Kun valtiontalouden uusi kehyskausi käsittää vuodet 2007-2011, on jatkossa toteuttamissuunnitelman tarkastelujakson oltava sama

Toteuttamissuunnitelma laaditaan maakunnan liiton johdolla yhteistyössä kaikkien keskeisten rahoittaja- ja toimijatahojen kanssa, käsitellään maakunnan yhteistyöryhmässä ja hyväksytään maakuntahallituksessa lokakuun loppuun mennessä. Tämä toteuttamissuunnitelma on vuorossaan neljäs.

Toteuttamissuunnitelman painopisteet ja toimintalinjat ovat samat kuin aiemmin hyväksytyissä maakuntasuunnitelmassa ja maakuntaohjelmassa. Tällä menettelyllä on haluttu vaikuttaa maakunnan johdonmukaiseen kehittämiseen valittujen painopisteiden puitteissa lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

Tämän toteuttamissuunnitelman laatiminen käynnistettiin Satakuntaliitossa 23.8.2006 pidetyllä toteuttamissuunnitelman laadintaryhmän kokouksella. Tavattoman kireän laadinta-aikataulun johdosta tällä kierroksella on tarkoitus päivittää edellinen toteuttamissuunnitelma sekä hyödyntää parastaikaa laadittavana olevan maakuntaohjelman yhteydessä kerättyä aineistoa ja annettuja lausuntoja. Seudullisilta yhteistyöorganisaatioilta ja seutujen elinkeinoyhtiöiltä on pyydetty esitykset maakunnan kärkihankkeiksi, jota aineistoa on hyödynnetty myös tässä raportissa.

Rahoitustaulukoissa ovat aluehallinnon rahoitusesitykset valtiolle. Toteuttamissuunnitelmaluonnosta on käsitelty maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristössä 11.10.2006, maakunnan yhteistyöryhmässä 20.10.2006 ja hyväksytty 23.10.2006 maakuntahallituksessa.

SATAKUNTALIITTO

Reijo Kallio

Maakuntahallituksen puheenjohtaja

Heikki Juurinen

Vs. maakuntajohtaja

2 EDELLISEN SUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN, KEHITYSNÄKYMÄT JA TAVOITTEET

2.1 Edellisen suunnitelman toteuttaminen

Ensimmäisen maakuntaohjelman ja kolmen aikaisemman toteuttamissuunnitelman toteutumisesta on vaikea antaa tässä vaiheessa mitään tarkkaa tietoa. Kaikki aluevastuuviranomaiset luonnollisesti pyrkivät toteuttamaan omat suunnitelmansa ja esityksensä. Edelliseen toteuttamissuunnitelmaan sisältyi kaikkiaan 123 yksilöityä toimenpide- tai toimenpidekokonaisuudesta, joista 82 oli esitetty aluehallinnon ja 41 keskushallinnon toteutettavaksi. Näistä kolme neljäsosaa on toteutumassa tai toteutunut joko kokonaan tai osittain. Satakunnan maakuntaohjelmaan sisältyvät tavoitteet ovat pääosin toteutumassa. Satakunnassa on eri alueviranomaisten ja maakunnallisten toimijoiden kesken selkeä yhteinen käsitys kehittämisen suuntaviivoista ja toimenpiteistä.

2.2 Kehitysnäkymät

Viimeisten kehitysarvioiden ja ennusteiden mukaan on odotettavissa useimmilla seuduilla ja maakunnissa nopea ja voimakas väestö- ja työvoimarakenteen muutos, mikä heijastuu moninaisesti eri alueiden kehittämisenäkymiin.

Väestö ja työvoima ikääntyvät yhä nopeampaan tahtiin. Suomen työmarkkinoilla on tultu tilanteeseen jossa työelämästä lähteviä on enemmän kuin työnsä aloittavia. Satakunnassa tämä käänne tapahtui jo vuonna 2002. Suurten ikäluokkien eläkkeellelähtöaalto on pahimmillaan seuraavien viiden vuoden aikana. Eräillä toimialoilla ennakoitaan syntyvän työvoimapulaa joka paikallisesti saattaa olla erittäin vaikea. Osaavasta työvoimasta on jo pulaa mm metalli-, kuljetus- ja rakennusaloilla. Pidemmällä aikavälillä sosiaali- ja terveydenhoidonaloilla sekä joillakin erityispalvelualueilla uuden työvoiman tarve tulee kasvamaan hyvin nopeasti.

Alla olevassa asetelmassa on kuvattu päätoimialojen työvoimatarpeen tavoitearvio vuoteen 2015

	Työpaikat	
	2000*	2015
Kaikki yhteensä	92 861	93 931
Maa- ja metsätaloustyö	5 796	4 356
Teollinen työ	23 233	23 273
Rakennustyö	3 966	3 876
Liikennetyö, postityö	4 969	4 159
Asiantuntija- ja työnjohtotyö tekn.ym	6 585	8 595
Myynti, kiinteistö-ym palvelutyö	16 053	14 853
Toimistotyö	7 150	5 810
Julkisen- ja yksityisen alan asiantuntijatyö	4 156	5 326
Terveys- ja sosiaalialan työ	11 748	15 498
Opetus- taide yms.työ	5 027	5 067
Palo-, poliisi, vartija yms. työ	1 374	1 514
Muu	2 804	1 604

*Väestölaskenta 2000. Tilastokeskus.

Lähde OPM koulutustarvelaskelmat, Sisäasiainministeriö

Satakunnan muuttotappio puolittui vuonna 2002 ja edelleen vuonna 2003. Vuoden 2004 aikana lähtömuutto maakunnasta taas hieman lisääntyi jonka seurauksena muuttotappio kasvoi noin sadalla ollen -420. Useissa kunnissa muuttoliike on aikaisempaan kehitykseen nähden myönteistä, kehitysnäkymät ovat jopa erittäin valoisa. Viralliset tilastot eivät anna täysin oikeaa kuvaa, koska suurehko määrä mm laivanrakennus- ja offshore -teollisuuden sekä kolmannen ydinvoimalaitoksen Olkiluodon rakentamisen myötä maakunnassa tilapäisesti asuvia ja vielä lisääntyvässä määrin tänne saapuvia jää tilastoihin kirjaamatta. Kokonaisuudessaan kuntien ja koko alueen tulevaan väestökehitykseen vaikuttaa tulevaisuudessa kuolleisuuden lisääntyminen enemmän kuin muuttoliikkeen lopputulos. Satakunnan luonnollinen väestömuutos on jo vuodesta 1996 lähtien ollut negatiivinen. Porin ja Rauman ympäryskunnissa on säilynyt syntyneiden enemmistö ja itse keskuskaupungeissa melko tasapainoisena plus miinus nollan tuntumassa.

Tuotannon kasvu ja arvonlisäys (aluebruttokansatuote) oli Satakunnassa 2000- 2001 hieman nopeampaa kuin koko maassa. Vuosina 2002- 2004 sama vertailuluku taittui hienoiseen hidastumiseen. Viimeisimmän (vuoden 2003) seutukuntatasoisen (ns. ”vanhat ” neljä seutukuntaa) tiedon mukaan Porin seutukunnan tuotannon kasvuluku on taantunut vuodesta 2002 vuoteen 2003. Sen sijaan lähtötasoltaan huomattavasti alhaisempien Kaakkois-Satakunnan ja Pohjois-Satakunnan vastaavissa luvuissa on ollut kasvusuuntaus. Rauman seudun aluetuotelu on pysyvästi ja selvästi koko maan vastaavaa lukua korkeampi. Mikäli Rauman seutu verrattaisiin maakuntiin sijoitus olisi Ahvenanmaan ja Uudenmaan jälkeen kolmas.

Satakunnan työllisyysaste on kohentunut tasaisesti vuodesta 1999 lähtien lukuun ottamatta viime vuoden lievää notkahdusta. Tämän vuoden alun edelleen paraneva työllisyys viittaa myönteisen suuntautumisen jatkumiseen. Verrattaessa vuoden alun tilannetta vuoden 2004 alkuun, on työttömien määrä Satakunnassa laskenut 7 %, kun koko maassa vähennystä on ollut 3 %. Alueellisesti työllisyys vaihtelee suuresti. Erityisesti Euran työvoimatoimiston alue on ollut perinteisesti merkittävästi paremman työllisyyden aluetta kuin Porin ja Rauman. Seutukunnista Rauman seutu yltää maakunnan keskiarvoa paremmaksi.

Satakunnan eräs myönteisimmistä kehitysideoista on väestön koulutustason koheneminen ja korkeakoulutusta edellyttävien työpaikkojen lisääntyminen. Satakunnassa korkeakoulutusta saavien lisääntymisestä huolimatta alueen koulutustarjonnan ja paikallisten työmarkkinoiden edellyttämän korkean koulutustason välillä on erittäin löyhä yhteys. Ammatikorkeakoulututkinnon suorittaneista noin kolme neljäsosaa työllistyy opiskelumaakuntaansa, mutta yliopistotutkinnon suorittaneista huomattavasti vähemmän. Ammatillisista oppilaitoksista valmistuneista puolestaan yhdeksän kymmenestä työllistyy lähiseudulla, toisin sanoen mitä korkeammasta tutkinnosta on kysymys sitä laajempi on työnhakuala. Korkeakoulujen ja yritysten tutkimus- ja kehittämistoiminta on maakunnassa vahvasti kehittyvää rahoituksen kasvun myötä. Paikallisista tarpeista ja alueen erityisalojen kehittämistä tukeva tutkimus palvelee jatkossakin parhaiten aluetalouden kehittymistä. Ympäristöalan tutkimus- ja kehittämishankkeet kuten Satavesi- hanke ovat arvokasta panostamista maakunnan hyvän tulevaisuuden turvaamiseksi.

2.3 Kilpailuedut, visio, strategia ja painopisteet

Maakuntaohjelmalla ja sen toteuttamissuunnitelmalla pyritään osaltaan toteuttamaan myös Lissabonin strategiaa eli parantamaan maakunnan kilpailukykyä, kasvua ja työllisyyttä. Samoin kansallisten politiikkaohjelmien tavoitteet pyritään ottamaan huomioon suunnitelman laadinnassa ja sen toteuttamisessa.

Seuraavassa on maakuntaohjelmaan sisältyvät Satakunnan **kilpailuedut**, joita pyritään edelleen vahvistamaan ja monipuolistamaan:

1. Kilpailukykyiset ja erikoistuneet satamat ja satamayhteistyö
2. Maailmalla tunnustettu telakka- ja offshore –osaaminen
3. Monipuolinen energiaosaaminen ja -tarjonta
4. Vientiteollisuuden huippuosaaminen
5. Maakunnan tutkimus- ja kehittämissyksiköt ja osaamiskeskittymät, joita ovat esimerkiksi TTY:n Rauman ja Kankaanpään yksiköt, VTT, Villilän elokuvatuotantokeskus, Kehittämisyhdistys Satafood, Pyhäjärvi-instituutti, Vesi-instituutti, Magneettitutkimuskeskus, ammattikorkeakoulun t&k –toiminta ja osaamiskeskustoiminta
6. Viiden emoyliopiston jatkuvasti kehittyvä Porin yliopistokeskus ja Rauman opettajan-koulutuslaitos sekä korkeatasoiset ja koko maakunnan kattavat ammattikorkeakoulut
7. Monipuolinen elintarviketuotanto ja –jalostus sekä alan korkeatasoinen kehittämis- ja tutkimustyö
8. Edulliset asumis- ja elinkustannukset ja hyvä saavutettavuus
9. Maakunnan vahva kulttuuriosaaminen
10. Kulttuuri- ja luonnonympäristön monimuotoisuus ja historiallinen kerroksellisuus
11. Valtiokonttorin palvelukeskuksen sijoittaminen Poriin ja sen jatkuva kehittäminen sekä valtion muiden palveluiden alueellistaminen Satakuntaan

Satakunnan maakuntaohjelmassa 2003-2006 on hyväksytty seuraava tavoitepolkuasetelma, jota on tarkennettu toteuttamissuunnitelmassa:

Visio:

Satakunta on kilpailukykyinen ja vetovoimainen maakunta, joka tarjoaa asukkailleen viihtyisän ja turvallisen asuin- ja elinympäristön ja korkean elämisen laadun sekä yrityksille jatkuvaan kehittämiseen, innovaatioihin ja luovuuteen kannustavan toimintaympäristön.

Strategia:

Satakunnan kilpailukykyä ja vetovoimaa lisätään asukkaiden elinympäristön ja yritysten toimintaympäristön osatekijöitä kehittämällä ja monipuolistamalla, yrittäjyyttä kannustamalla, osaavalla ja luovalla työvoimalla, innovaatio- ja osaamisjärjestelmiä kehittämällä sekä maakunnan tunnettuutta ja imagoa parantamalla.

Painopisteet:

1. Yritystoiminnan kehittäminen ja yrittäjyyden edistäminen
2. Innovaatio- ja osaamisjärjestelmän ja osaamispääoman vahvistaminen
3. Aluerakenteen kehittäminen ja ympäristön laadun turvaaminen
4. Kulttuurin monipuolistaminen ja matkailun kehittäminen
5. Hyvinvoinnin lisääminen ja syrjäytymisen ehkäisy

Asukkaiden hyvinvoinnin ja elämänlaadun edellytys on turvallinen toiminta- ja asuinympäristö: turvallisuuden näkökulma heijastuu laajasti kaikkiin painopisteisiin.

Saatujen esitysten ja käytyjen keskustelujen perusteella voidaan tehdä päätelmiä ja suunta- viivoja satakuntalaisesta näkökulmasta kansallisen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan harjoittamiseksi vuosina 2007-2013 seuraavasti:

- Satakunta kuuluu kokonaisuudessaan EU- tukien piiriin uudella rakennerahasto- kaudella
- hankepolitiikassa keskitytään yksittäisten hankkeiden sijasta painopistealoja toteuttaviin kehittämis- ja kasvuohjelmiin sekä ylimaakunnallisen hankeyhteistyöhön
- EU:n suorahakuohjelmia ja muita erillisohjelmia (mm 7. puiteohjelma) hyödynnetään nykyistä selvästi enemmän kouluttamalla alan erityisosaajia
- Eri tahojen ohjelmat ja hankepolitiikka yhteensovitetaan ja linjataan maakuntaohjelmien visioiden, strategioiden ja tavoitteiden mukaisiksi kehittämistoimien vaikuttavuuden lisäämiseksi
- Kansallisia alekehitysrahoja suunnataan tosin –menettelyn avulla kehittämisen painopistealueisiin
- Satakunta on osaamiskeskusohjelmamenettelyn piirissä
- Porin ja Rauman seuduilla jatketaan aluekeskusohjelmamenettelyä
- Tehostetaan kv. ohjelma- ja hankeyhteistyötä rajat ylittävän yhteistyöohjelman kautta tai suurin kontaktein
- Turvataan siirtymäkauden alueen kehittämistoimenpiteiden julkinen rahoitus vuosina 2006-2007
- Valtion toimintojen alueellistamista Satakuntaan jatketaan

Maakuntaohjelma- ja sen toteuttamissuunnitelmaprosessin tavoitteena on osaltaan edistää erityisesti valtioneuvoston hyväksymien työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikkaohjelmien toteuttamista Satakunnassa:

- työllisyysasteen nosto vähintään 1 % vuodessa ja rakenteellisen työttömyyden alentaminen koko maata nopeammin
- yrittäjyyden vahvistuminen ja yrityskannan uusiutuminen yrittäjäkoulutuksella, uusien yritysten perustamisella ja omistajajärjestelyillä (400 kpl/vuosi)
- aluetalouden kasvun edellytysten vahvistaminen niin, että bruttokansantuote kasvaa koko maata nopeammin.

3 KESKEISET TOIMENPITEET JA HANKKEET TOIMINTALINJOITTAIN

Tässä luvussa esitetyt hankkeet ja toimenpiteet perustuvat lähinnä maakuntaohjelman laajaan hankekyselyyn sekä aluehallinnolta saatuihin hanke- ja rahoitusesityksiin sekä eri sidosryhmien kanssa käytyihin neuvotteluihin.

Hankkeet ja toimenpiteet on ryhmitelty kahteen ryhmään hankkeen pääasiallisen toteuttajan mukaan:

- **aluehallinnon päätäntävällässä olevat hankkeet ja toimenpiteet**
- **esitykset valtion keskushallinnolle**

Hankkeet ja toimenpiteet ovat maakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä hankkeita, jotka pitäisi toteuttaa tai käynnistää vuosina 2007-2008 tai joilla muuten on rahoitustarvetta vuosina 2007-2008.

3.1 Painopisteet seutukunnittain

Tällä kierroksella pyydettiin seutuorganisaatioilta ja seudullisilta elinkeinoyhtiöiltä päivitettyjä kärkihankelistaukset, joita voidaan hyödyntää myös maakuntaohjelman laadinnassa sekä maakunnan edunvalvonnan pohjana olevassa Satakunnan kärkihankkeet –julkaisussa.

Seutuorganisaatiot valmistelivat esityksensä hyvin laajassa yhteistyössä seutujen keskeisten toimijoiden kanssa.

Kärkihanke-esitykset perustuvat sellaisinaan seutujen toimittamaan aineistoon.

Porin seutu Karhukunnat/ Porin Seudun Kehittämiskeskus Oy ovat priorisoineet kärkihanke-esityksensä seuraavasti:

1. Satakunnan korkeakoululaitoksen kehittäminen mukaan lukien tutkimusyksiköiden kuten Satafood-, metalli-, magneettiteknologia-, ilmailu ja VTT –Satakunta-yksikön toiminnan vakiinnuttaminen ja valtion budjettirahoituksen turvaaminen
2. Valtatie 2 sekä Tahkoluoto-Kokemäki –rataosuus liikenteen runkoverkkosuunnitelman piiriin sekä valtatie 8 kehittäminen välillä Pori-Söörmarkku
3. Sujuvien junayhteyksien ja junakaluston varmistaminen välillä Pori-Helsinki-Pori
4. Porin Mäntyluodon väylän syventäminen 10 metristä 12 metriin
5. Länsi-Suomen AV –keskuksen perustaminen Nakkilan Villilään yhteistyössä Varsinais-Suomen kanssa sekä keskuksen vuosittaisen valtion budjettirahoituksen turvaaminen ja valtion budjettirahoituksen turvaaminen

Pohjois-Satakunnan kehittämiskeskuksen kärkihanke-esitykset ovat seuraavat:

1. Vihercenter –hanke (elintarvikealan agroekologinen osaamiskeskittymä)
2. Puupuisto- ja metallikylähanke
3. Matkailualan toimintaympäristön kehittäminen
4. Älykylä –toiminnan kehittäminen
5. Puettavan teknologian tutkimuskeskuksen toiminnan vakiinnuttaminen

6. Uusiutuvien energiamuotojen ja bioenergian hyödyntäminen
7. Tykistörikaatin rakentamishankkeet
8. Tiestöön kohdistuvat hankkeet
9. Haja-asutusalueiden kehittämishankkeet
10. Muut kehittämishankkeet

Rauman seudun kärkihanke-esitykset:

1. Rauman sataman meriväylä ja satama-alueen kehittäminen
2. Rauma-Jämsänjokilaakson akselipainojen nosto 25 tonniin
3. Vt 8 Turku-Rauma-Pori investointien nopeuttaminen ja saaminen valtakunnalliseen runkoverkkoon
4. Vt 12 Eura-Raijala -yhteys
5. Pyhäjärvi-instituutin kehittäminen elintarviketalouden ja vesienhoidon osaamiskeskittymäksi
6. Tampereen teknillisen yliopiston Rauman tutkimusyksikköjen rahoituksen siirtäminen OPM:n erityisrahoituksen piiriin vuodesta 2007 alkaen
7. Säteilyturvakeskuksen alueellistaminen Rauman seudulle
8. Vesi-instituutin rahoitukseen 0.5 milj.euron määräraha vuodesta 2007 vuosittain
9. Turun yliopiston Rauman yksikköjen (Mkk ja Okl) toimintojen kehittäminen
10. Selkämeren kansallispuiston perustaminen
11. Säskylän varuskunnan rakentamishankkeiden toteuttaminen
12. Vuojoen kartanon rakennuskannan ja toiminnan kehittäminen

3.2 Toimenpiteet ja hankkeet toimintalinjoittain

3.2.1 Yritystoiminnan kilpailukyvyyn kehittäminen ja yrittäjyyden edistäminen

Aluehallinnon päätäntävallassa olevat hankkeet ja toimenpiteet

- Edistetään ja kannustetaan yrittäjyyttä ja yrittäjäksi ryhtymistä, sukupolvenvaihdoksia sekä vahvistetaan toimivien yritysten liiketoimintaosaamista ja verkostojohtamista erityisesti kasvualojen vahvistamisessa ja Satakunnan teknologiastrategian painopisteissä
- Osallistutaan seutujen elinkeinostrategioiden toteuttamiseen
- Edistetään liiketoimintaosaamisen kehittämistä, yritysten kasvua ja kansainvälistymistä
- Edistetään seudullisten elinkeino- ja kehittämiskeskusten ja yrityspalveluiden kehittymistä sekä yhteistyötä mm Yritys-Suomi palvelukokonaisuuden puitteissa
- Vahvistetaan ja monipuolistetaan kulttuuriyrittäjyyttä mm käynnistämällä kulttuurialan yritysasiain toimintaa sekä edistetään luovien alojen (mm kulttuuri, muotoilu, sisältötuotanto, viestintä ja viihdealat) yritystoimintaa

- Päivitetään Satakunnan teknologiastrategia ja sen yhteydessä laaditaan koko Satakunnan kattava tutkimuksen ja tuotekehityksen -hyödyntämishjelma Tekesin lisääntyvien voimavarojen, EU:n seitsemännen puitehjelman sekä innovatiivisten yritysten riskirahoituksen hyödyntämiseksi
- Tuetaan Villilään sijoittuvia media- ja elokuva-alan yrityksiä ja siihen liittyvää hautomotoimintaa
- Perustetaan maakunnan markkinoinnin koordinoituyksikkö sekä tuetaan matkailun markkinoinnin kehittämistä sekä matkailupalveluiden tuotteistamista ja myyntiä osana seutujen elinkeino- ja kehittämiskeskustoimintaa
- Kehitetään ja laajennetaan yrityshautomo- ja – kiihdyttämötoimintaa koko maakuntaan kaikilla koulutusasteilla sekä edistetään myös korkeakouluosaaamiseen perustuvaa yrittäjyyttä ja yritystoimintaa
- Edistetään Satakunnan elinkeinoelämää ja yritystoimintaa analysoivaa ja sen kilpailukyvyn vahvistumista edistävää tutkimus- ja kehittämistoimintaa mm Liiketaloustieteellisessä kehityskeskuksessa
- Edistetään Honkajoen Vihercenterin kehittämistä maan johtavaksi kasvihuoneviljelyn keskuksiksi
- Edistetään puutarhapuiston rakentamista Harjavallassa hyödyntämällä teollisuuden hukkaenergiaa
- Edistetään biopolttoainetuotantoa ja jalostuksen sijoittumista Satakuntaan
- Edistetään luonnonhoitoon liittyvää yrittäjyyttä
- Edistetään keksintöjen ja innovaatioiden tuotteistamista ja kaupallistamista
- Edistetään erityisryhmien, palvelualojen ja luonnonhoitoon perustuvaa yrittäjyyttä
- Edistetään kotimaisten ja kansainvälisten investointien ja yritysten sijoittumista Satakuntaan
- Edistetään erikoistuneitten yritysalueiden perustamista

Esitykset valtion keskushallinnolle

- Lisätään Tekesin tutkimus- ja tuotekehitysrahoitusta sekä teknologia-asiantuntijoita Satakunnan TE-keskuksessa
- Edistetään neljännen ydinvoimalayksikön rakentamisen suunnittelua Satakuntaan, Eurajoen Olkiluotoon

3.2.2 Innovaatio- ja osaamisjärjestelmän sekä osaamispääoman vahvistaminen

Aluehallinnon päätäntävallassa olevat hankkeet ja toimenpiteet

- Tuetaan Tampereen yliopiston tutkintoon johtavaa koulutusta sekä Turun kaup-pakorkeakoulun ja Tampereen yliopiston yhteistä hyvinvointialan maisteri-ohjelman kehittämistä Porin yliopistokeskuksessa
- Tuetaan Tampereen teknillisen yliopiston (TTY) tekniikan alan koulutuksen uudistamista ja tutkintoon johtavaa koulutusta Porin yliopistokeskuksessa
- Tuetaan Turun yliopiston lääkäreiden peruskoulutusta Satakunnan sairaan-hoitopiirissä ja terveystieteiden keskuksissa
- Tuetaan Taideteollisen korkeakoulun (Taik) tutkintoon johtavaa koulutusta sekä Turun kauppakorkeakoulun ja Taik:n yhteistä luovan talouden maisteri-koulutusohjelmaa
- Käynnistetään turvallisuusalan maisterikoulutusohjelma
- Tuetaan yrittäjäopintokokonaisuutta ja siihen liittyvää Academic Business Services –toiminnon (TuKKK) kehittämistä Porin yliopistokeskuksessa
- Edistetään avoimen yliopistotoiminnan verkostoitumista sekä avoimen yli-opiston tutkintoon johtavaa koulutusta
- Edesautetaan uusia tutkijakoulutuksen toimintamalleja kokeilevan tohtorikou-lutuksen kehittämistä (TTY) ja magneettitutkimuksen laboratorion perusta-mista (TTY) Porin yliopistokeskukseseen
- Käynnistetään seutukoulukokeilu Satakunnassa
- Jatketaan Taik:n, SAMK:n, Satakunnan käsi- ja taideteollisen oppilaitoksen sekä Villiä-Studioitten elokuva- ja media-alanosaamisen kehittämistä
- Kehitetään jatkuvasti Satakunnan ammattikorkeakoulun tutkimus-, kehittä-mis- ja yrityskehittämistoimintaa sekä varmistetaan valtakunnallisesti kil-pailukykyinen ja monipuolinen jatkotutkintotarjonta. Soveltavan tutkimuk-sen painopisteitä ovat innovaatiojärjestelmät, osaamisintensiivinen yrittäjyys ja liiketoimintaosaaminen sekä hyvinvointi.
- Tuetaan PrizzTech Oy:n monialaista teknologian ja liiketoimintaosaamisen kehittämistä sekä energiaosaamishankkeita
- Kehitetään Rauman opettajankoulutuslaitoksen yhteydessä toimivaa Opetuk-sen ja kasvatuksen kehittämiskeskus Sat@Oppia. - ja jatketaan kulttuuri-perintöosaamisen ja kasvatuksen kehittämishanketta
- Merenkulun jatkotutkinto-opetuksen käynnistäminen ja meriteknologiatutki-muksen kehittäminen Raumalla

- Kehitetään VTT:n innovatiivisen yritystoiminnan kehittämissyksikön toimintaa yhteistyössä TUKK:n Porin yksikön kanssa
- Ilmailualan jatko- ja täydennyskoulutuskeskuksen perustaminen Suomen ilmailuopiston yhteyteen
- Edistetään yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yritystoiminnan synnyttämiseen, innovaatioihin, tuotteistamiseen ja kaupallistamiseen johtavaa toimintaa
- Offshore -alan koulutus- ja kehittämiskeskus Offshore Technology Centerin perustaminen Friitalan talon yhteyteen
- Jatketaan toisen asteen koulutuksen rakenteellista suunnittelua ja oppilaitosten yhteistyön tiivistämistä, tuetaan toisen asteen koulutukseen vetovoimaa lisääviä toimia sekä tiivistetään eri koulutustasojen yhteistyötä ja koordinaatiota
- Osaavan työvoiman saatavuuden helpottamiseksi kehitetään ammatillisen koulutuksen työelämälähtöisyyttä ja koulutuksen ja koulutusjärjestelmien proaktiivisuutta. Edistetään työvoiman alueellista liikkuvuutta
- Toteutetaan yrityskohtaisia räätälöityjä koulutusohjelmia

Esitykset valtion keskushallinnolle

- Seuraavien koulutusohjelmien rahoitus on siirrettävä emoyliopistojen kautta valtion pysyvän talousarviorahoituksen piiriin:
  - o Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteellisen tutkintoon johtava koulutus sekä Turun kauppakorkeakoulun ja Tampereen yliopiston yhteinen hyvinvointialan maisterikoulutusohjelma, Taideteollisen korkeakoulun maisteriohjelma sekä Turun yliopiston kulttuurituotannon ja maisematutkimuksen tutkintoon johtava koulutus
  - o Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan Porissa tapahtuva lääkäreiden peruskoulutus
- Porin yliopistokeskuksen – UCPori – kehittämisrahoituksen (yliopistokeskusten määräraha) nostaminen 0.5 milj. eurosta 0.6 milj. euroon vuoteen 2007 mennessä
- Seuraavien osaamiskeskittymien rahoitus on siirrettävä emoyliopistojen kautta valtion pysyvän talousarviorahoituksen piiriin:
  - o Tampereen teknillisen yliopiston Kankaanpäässä sijaitseva Puettavan teknologian tutkimusyksikkö sekä Raumalla sijaitsevat elektronikan ja hydraulikan tutkimusyksiköt
  - o Teknillisen korkeakoulun Satafoodin tutkimusyksikkö

- Kehitetään Turun yliopiston Satakunnan ympäristöntutkimuslaitosta osana Porin yliopistokeskusta
- Turun yliopiston merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskuksen Porissa ja Raumalla sijaitsevien yksiköiden toimintojen vakinaistaminen
- Tampereen teknisen yliopiston ja PrizzTech Oy:n magneettitutkimuskeskuksen rahoituksen turvaaminen
- Pyhäjärvi-instituutin kehittäminen elintarviketalouden sekä vesistökuunnostuksen osaamiskeskittymänä
- Satafood Kehittämisyhdistystä kehitetään biotekniikan ja ympäristötekniologian tuotekehitys- ja tutkimusyksikkönä (TKK-yhteistyö)
- Valtakunnallisen vesitutkimus- ja laadunvalvontakeskuksen (Vesi-instituutti) toiminnan kehittäminen Raumalla ja siirtäminen osaksi esim. VTT:n toimintaa
- Länsi-Suomen alueellisen tuotantokeskuksen – AV –keskuksen – perustaminen Nakkilan Villilään yhteistyössä Varsinais-Suomen kanssa
- Nimetään Satakunta toisen asteen koulutuksen pilottialueeksi yrittäjäpolun rakentamiseksi perusasteelta yliopistoon saakka.

3.2.3 Perusrakenteen kehittäminen ja ympäristön laadun turvaaminen

3.2.3.1 Väylähankkeet

Aluehallinnon päätösvallassa olevat hankkeet

Maantiehankkeet

Kantatien 43 Laitila –Eura välisen osuuden kunnostus.

Liikenneturvallisuuden, lähinnä kevyen liikenteen väylien parantaminen Jämijärvellä, Kokemäellä, Porissa, Raumalla ja Ulvilassa.

Esitykset valtion keskushallinnolle

Rautatiehankkeet

Tampere – Pori rautatien tasoristeysten poisto

Rauma-Jämsänjokilaakso – radan akselipainojen korotus 25 tonniin

Tahkoluoto-Kokemäki rataosan sisällyttäminen raskaan tavaraliikenteen runkoverkkoon

Sujuvien junayhteyksien ja soveliaan kaluston turvaaminen Pori-Helsinki henkilöjunaliikenteessä

Junaliikenteen jatkaminen vähäliikenteisillä rataosilla Kiukainen-Kauttua-Säkylä ja Niinisalo-Parkano

Meriväylähankkeet

Rauman väylän syventäminen
Porin väylän syventäminen

Maantiehankkeet

Valtatien 8 Pori-Söörmarkku välityskyvyn lisääminen
Valtatien 12 osuuden Eura-Raijala parantaminen
Valtatien 8 Turku-Rauma-Pori yhteysvälihankkeen toteuttaminen
Kantatien 44 Äetsä-Kankaanpää-Kauhajoki parantaminen

Valtatien 2 Pori-Helsinki sisällyttäminen maanteiden runkoverkkoon

Valtatien 8 Turku-Oulu sisällyttäminen TEN-verkkoon ja maanteiden runkoverkkoon

Perustienpidon rahoitusta on lisättävä välttämättömien pienehköjen hankkeiden toteuttamiseksi. Alueellisesti tärkeitä hankkeita tulee toteuttaa valtakunnallisten teemapakettien osina. Tällaisia Satakunnassa ovat mm. Lappi-Hinnerjoki –tien parantaminen ja Porin pohjoisen satamatien jatkorakentaminen.

3.2.3.2. Yhdyskuntahuolto

Aluehallinnon päätäntävallassa olevat hankkeet ja toimenpiteet

- Bioenergiatekniikan, muiden uusiutuvien energialähteiden sekä energiatehokkuuden kehittämis- ja tutkimushankkeet
- Siirtoviemärihankkeet ja vesihuoltoyhteydet: Eura-Säkylä yhdysvesijohto
- Jätteiden kierrätystä ja hyötykäyttöä edistävien hankkeiden toteuttaminen ja alueellisen jätesuunnitelman laadinta vuoden 2007 aikana

Esitykset valtion keskushallinnolle

- Tuulipuistohankkeiden tukeminen
- Köyliön Kepolan ja Kankaanpään siirtoviemäri (Köyliö, Säkylä)
- Harjavalta-Nakkila-Ulvila siirtoviemäriin toteuttaminen

3.2.3.3 Ympäristö

Aluehallinnon päätävävallassa olevat hankkeet ja toimenpiteet

- SATAVESI-ohjelman toteuttaminen; vesistöalueyhteistyö, vesistöjen kunnostus- ja parantamishankkeet
- Selkämeri-teemavuoden toteuttaminen
- Natura 2000-verkoston ja muiden luonnonsuojeluohjelmien toteuttamisen jatkaminen sekä kohteiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien laadinta
- Luonnon virkistyskäyttö- ja luontomatkailumahdollisuuksien kehittäminen mm. suojelualueilla kuten Haapakeitaan suokokonaisuuteen Pohjois-Satakunnassa kuuluva Huidankeitaan alue, Eurajoen Pinkjärvi
- Hämeenkaan harjoitus- ja monikäyttöalueen virkistys- ja opastuskäytön ohjaaminen ja kehittäminen alueen pääkäyttötarkoituksen, puolustusvoimien koulutus- ja harjoitustoiminnan sallimissa puitteissa
- Lumomaa-ohjelman toteuttaminen; luonnonhoitoon liittyvän yrittäjyyden sekä luonnon monimuotoisuuden edistäminen
- Valtakunnallisen rakennusperintöstrategian toteuttamisen edistäminen: rakennetun kulttuuriympäristön arvioinnin ja arvottamisen menetelmien kehittäminen sekä historiallisen kerroksellisuuden analyysi paikkatiedon avulla, yhteistyön kehittäminen ja kuntien kulttuuriympäristöohjelmien laatimisen edistäminen sekä kulttuuriympäristöihin liittyvän tietopohjan kehittäminen
- Kuntakeskustojen miljöökuvan, toimivuuden ja asumisviihtyisyyden kehittäminen
- Lounais-Suomen yhteisen ympäristöstrategian ja –ohjelman toteuttamisen ja seurannan käynnistäminen. Edellä mainittu edellyttää laajaa yhteistyötä ympäristökeskuksen, maakunnan liittojen, kuntien, yritysten sekä muiden yhteisöjen kanssa.
- Eurajoen yläosan ja jokivarren kunnostushankkeen valmistelu
- Ympäristötietoisuuden ja ympäristökasvatuksen edistäminen
- Ympäristötutkimusta koskevan yhteistyön tehostaminen

Esitykset valtion keskushallinnolle

- Keskeiset vesistöjen kunnostushankkeet
  - Kokemäenjoen varren luonnonhoitohanke LIFE NATURE sekä Kokemäen ja Huittisten Puurijärvi-Isosuo, Huittisten Vanhakoski, Harjavallan ja Nakkilan Pirilänkoski, Porin ja Noormarkun Kokemäenjoen suisto ja Porin Preiviikinlahti

- Karvianjoen vesistöalueen kunnostusohjelma 2007-2015: Karvia, Honkajoki, Kankaanpää, Siikainen, Merikarvia, Pomarkku, Lavia, Noormarkku ja Pori
- Suomijärvi (Karvia), Siikaisjärvi (Siikainen)
- Porin tulvasuojeluhankkeen pengerrysten toteuttaminen
- Maailmanperintökohteille osoitettavan erillisrahoituksen asema valtion talousarviossa vakiinnutetaan ja ko. erillisrahoituksen määrää nostetaan vuodesta 2007 alkaen 500 000 euroon vuodessa. Lisäksi rahoituksen myöntökriteerit uudistetaan erityyppiset maailmanperintökohteet tasapuolisesti huomioonotettaviksi.
- Tehdään päätös Selkämeren kansallispuiston perustamisesta ja varataan rahoituksen toteuttamiseen ja ylläpitoon.
- Satakunnassa vuonna 2003 käynnistyneen luonnonarvokaupan kokeilun jatkaminen sekä muiden maaseutua kehittävien luontohankkeiden käynnistäminen.
- Pyhäjärvi-instituutin vesistöimialan perusrahoitus 360 000 euroa /vuosi esitetään varattavaksi valtion talousarvioihin vuodesta 2007 alkaen (YM ja MMM). Toimialan tavoitteena on parantaa sisävesien kunnostus- ja asiantuntijapalveluiden tarjontaa sekä alueellista vesi- ja ympäristöosaamista.
- Merkittävien yleiskaavojen laadintaan sekä aluearkkitehtitoimintaan liittyvien resurssien lisääminen.

3.2.3.4 Varuskuntien hankkeet

Satakunnassa on kaksi sekä kansainvälisesti että kansallisesti merkittävää varuskuntaa: maakunnan eteläosassa sijaitseva Säskylän varuskunta ja Pohjois-Satakunnassa sijaitseva Niinisalon varuskunta. Varuskunnat työllistävät suoranaisesti toista tuhatta henkilöä ja ne vaikuttavat monin tavoin myönteisesti ympäröiviin seutukuntiin palveluiden sekä ruoka- ja muiden tarvikkeiden suurkuluttajina.

Kankaanpäässä sijaitsevaan Niinisalon varuskuntaan kuuluvat suurimpina yksiköinä Tykistörikaati, Puolustusvoimien Kansainvälinen Keskus ja Koeampumalaitos. Kankaanpään Niinisalo kuuluu kehitettäviin varuskuntiin

Säskylän Huovirinteellä sijaitseva Porin Prikaati on Läntisen maanpuolustusalueen valmiusyhtymä ja kansainvälisen valmiusjoukon pääkouluttaja. Porin Prikaati kuuluu kehitettävien varuskuntien joukkoon.

Molempien varuskuntien toimivuus edellyttää ampuma- ja harjoitusalueiden käytettävyyden parantamista ja monipuolistamista

Niinisalon varuskunnan rakennushankkeet:

- valmiusyhtymän ja ylijohdon tykistön koulutukseen soveltuvan tykistöjärjestelmän kaluston varastointi-, koulutus- ja huoltotilojen rakentaminen

- lentotiedustelujärjestelmän lennätyspaikan rakentaminen sekä lentotiedustelujärjestelmän koulutus-, toimisto ja huoltotilojen jatkorakentaminen
- Keskusvaraston rakentaminen toimistotiloineen

Säkylän varuskunnan rakennushankkeet:

- muonituskeskuksen perusparannus ja laajennus
- kansainvälisten tukikohtien rakentaminen
- helikopterilaskeutumista paikan rakentaminen
- 5-kasarmien rakentaminen
- kasarmien peruskorjaukset
- järjestelmäajoneuvojen varastohallit
- kansainvälisen valmiusjoukon konttivarastot ja huolintaterminaali
- korjaamon peruskorjaus
- urheilutalon peruskorjaus
- sotilaskodin peruskorjaus

3.2.4 Kulttuurin monipuolistaminen ja vapaa-ajan palveluiden kehittäminen

Aluehallinnon päätäntävallassa olevat hankkeet ja toimenpiteet

- Maakunnallisen kulttuuriyhteistyön koordinoimisen edistäminen yhteistyössä maakunnan liiton ja taidetoimikunnan kesken
- Maakunnallisen lastenkulttuurikeskuksen ja taiteen perusopetuksen kehittäminen
- Kulttuuriympäristöjen sekä teollisuusperinnön vaaliminen ja kehittäminen
- Korkeakoulujen kulttuurialan koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyöverkostojen kehittäminen sekä yhteistyön tiivistäminen kulttuuritoimijoiden kesken
- Kulttuurialan keskuksien ja laitosten kehittäminen
- Kulttuuritoimijoiden kansainvälistymisen edistäminen
- Taidekentän hankkeet, joista esiselvitysvaiheessa ovat Porin visuaalinen keskus ja Kankaanpään taidekeskus

Esitykset valtion keskushallinnolle

- Lastenkulttuurikeskuksen ja taiteen perusopetuksen taloudellisten toimintaedellytysten turvaaminen
- Kulttuuriympäristöjen sekä teollisuusperinnön vaalimisen ja kehittämisen taloudellinen turvaaminen

3.2.5 Hyvinvoinnin lisääminen ja syrjäytymisen ehkäisy

Aluehallinnon päätäntävallassa olevat hankkeet ja toimenpiteet

- Laajapohjaisen kumppanuusmallin kehittäminen hyvinvointia edistämään ja toimijoiden työnjaosta sopiminen
- Maakunnallinen mallin luominen hyvinvointipalveluiden tuottamisesta ja työnjaosta 2010 –luvun tarpeita varten
- Yksityisten sosiaali- ja terveystaluyrityksien ja järjestöjen kannustaminen täydentämään kunnallisia palveluita ja luomaan niille vaihtoehtoja
- Hyvinvointialan maakunnallisen osaamiskeskittymän luominen ja sen toiminnan kehittäminen
- Koulutus-, tutkimus- ja kehittäjäorganisaatioiden sekä yritysten ja kolmannen sektorin yhteistyön mallintaminen erityisinä painoaloina hyvinvointitalous ja hyvinvointiteknologia
- Keskeisten tietolähteiden luominen ja kokoaminen sekä vaikuttavuuden arvioiminen mm. hyvinvointitilinpitoa kehittämällä

Esitykset valtion keskushallinnolle

- Hyvinvointialan alueellisten kehittämistoimien toteuttaminen (kansalliset sosiaali- ja terveysalan kehittämishankkeet)

4 ERITYISOHJELMIEN JA EU-OHJELMIEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Satakunnan osaamiskeskusohjelma 2007-2013

Valtioneuvosto päätti 7.12.2006 hyväksyä osaamiskeskusohjelmaan 13 osaamisklusteria ja 21 osaamiskeskusta kaudeksi 2007-2013.

Kansallisesti merkittävistä klustereista Prizztech Oy on toimijana Tulevaisuuden energiateknologiat – klusterissa, Jokapaikan tietotekniikkaklusterissa sekä Meriklusterissa.

Tulevaisuuden energiateknologiat – klusteri on priorisoitu Satakunnan ohjelmavalmistelu suorittaneessa työryhmässä maakunnan näkökulmasta tärkeimmäksi. Klusterissa Satakunnan vastuulla ovat mm. energiateollisuuden materiaaliteknologiat, tulevaisuuden perusenergiat (fissio, fuusio), magneettitekniikka ja vetyteknologia. Ohjelman perustan luovat nykyisellä osaamiskeskusohjelmakaudella synnytyt rakenteet.

Meriklusterin rooli Satakunnan elinkeinoelämässä on keskeinen. Satakunnassa osaamiskeskusohjelman näkökulma on offshore- ja telakkateollisuuden toimittajaverkostot ja toimitusketjujen hallinta. Lisäksi mukana on toimitusprojektien johtamiseen ja logistiikkaan liittyviä osioita sekä kaikkia edellä mainittuja tukevat tietotekniset ratkaisut.

Jokapaikan tietotekniikkaan on sisällytetty ohjelmistoliiketoiminnan lisäksi osaamisaloina mm. puettava teknologia ja RFID, joiden mukanaolon turvaaminen on maakunnallisesti tärkeää osaamiskeskusohjelman laajan maantieteellisen kattavuudenkin vuoksi.

Prizztech Oy on lisäksi neuvottelemassa partnerin roolista hyvinvointi- ja ympäristöteknologiaklusterin kanssa. Yhteistyökumppani vastaa näissä klustereissa yhteisesti syntyvien hankkeiden maakunnallisesta toteutuksesta. Rooliin ei siis kuulu perusrahoitusta, mutta yhteistyön avulla alan kehitystoiminta kyetään Satakunnassa linkittämään läheisesti valtakunnallisen osaamisklusterin kehittämiskokonaisuuteen.

Osana osaamiskeskusohjelman kansallista toteutusta on Prizztech Oy tarjonnut eri klustereille mahdollisuutta hyödyntää Satakunnan osaamista liiketoimintaprosessilähtöisessä kehittämistyössä. Myös edellä mainituissa ohjelmakokonaisuuksissa Prizztech Oy tarjoaa liiketoimintaosaamisen kehittämistä sekä kasvuyritysten kehittämiskokonaisuutta.

Elintarviketoimijoiden osalta on mahdollista linkittyä jatkovalmisteluun päässeeseen Elintarvike- ja ravitsemusklusterin toimintaan. Perusrahoituksen osalta olisi elintarvikealan kehitystyön kannalta Satakunnassa huomioitava aluekeskusohjelman tarjoamat mahdollisuudet.

Rahoitus vuosina 2007 – 2008

Satakunnassa osaamiskeskusohjelman toteutuksen rahoitus koostuu jatkossa kolmesta eri osiosta. Osaamiskeskusohjelman *perusrahoitus* kanavoituu kansallisesta rahoituksesta ja sen vastinparin muodostaa kuntarahoitus. Satakunnassa käytetty, kansallista tunnustusta saanut ja hyvän käytännön esimerkkinä ollut *siemenrahoitus* on edelleen toiminnassa keskeisessä roolissa. Siemenrahoituksen vastinparin muodostaa osaprojekteissa mukana olevien tahojen, eli lähinnä elinkeinoelämän, rahoitus. Siemenrahoituksella käynnistetään lyhytkestoisia, lähinnä esiselvitystyyppisiä projekteja, jotka usein johtavat laajempiin kehittämiskokonaisuuksiin ja –prosesseihin. Kolmannen rahoituskokonaisuuden muodostaa *projektirahoitus*, joka kohdentuu klusterin yhteisiin hankekokonaisuuksiin. Projektirahoituksessa on mahdollista hyödyntää EU:n rakennerahasto-ohjelmien suuralueiden teemakokonaisuuksia.

Satakunnan osaamiskeskusohjelman rahoitusrakenne muodostuisi näin ollen seuraavaksi

Perusrahoitus

	2007	2008
Kansallinen	700.000	750.000
Seudut/kunnat	700.000	750.000
Yhteensä	1.400.000	1.500.000

Ohjelmaa laadittaessa on käynyt ilmi että kuntarahoitusta on järjestymässä vain 600 000 euroa seudullisilta elinkeinoyhtiöiltä ja Porin kaupungilta. Lopulliset päätökset selviävät myöhemmin.

Osaamiskeskusohjelman nykyinen kokonaisrahoitusvolyymi on 760.000 euroa. Uusien ohjelmien myötä toiminta kasvaa olennaisesti nykyisestä.

Siemenrahoitus

	2007	2008
EAKR	510.000	510.000
Yrityusrahoitus	340.000	340.000
Yhteensä	850.000	850.000

Kuluvana vuonna siemenrahoituksen määrä on 420.000 + 280.000 eli yhteensä 700.000 euroa. Volyymikasvu perustuu osaamisalojen lisääntymiseen.

Hankerahoitus

Osaamiskeskusohjelman klustereissa valmisteltaviin hankkeisiin on varauduttava varsinaisten osaamisklustereiden lisäksi yhteistyöklustereiden hankkeisiin sekä liiketoimintaosaamisen kehittämiseen liittyviin kokonaisuuksiin. Osaamiskeskusohjelman hankkeet ovat suunnittelun alla.

Arvio hankevolyyymistä on EAKR- ja ESR-rahoituksen osalta

Vuonna 2007	500.000 – 800.000 euroa
Vuonna 2008	700.000 – 1.000.000 euroa

Lisäksi on huomioitava nykyisellä ohjelmakaudella syntyneiden rakenteiden rahoitus. Alla olevien tutkimusyksiköiden vuoden 2007 rahoitus on jo osin myönnetty. Vuonna 2008 on tavoitteena rahoitusvolyymin asteittainen pieneneminen muun hankerahoituksen kasvaessa. Ohessa ne on esitetty vuoden 2007 tasoissa.

	2007	2008
Magneettiteknologiakeskus	300.000	300.000
Vesi-Instituutti	450.000	450.000
Äetsä Vetykylä	300.000	300.000

Elintarviketalouden sekä vesiensuojelun ja -kunnostuksen osaamiskeskittymän kehittäminen Pyhäjärvi-instituutin yhteyteen

Tutkimuksen, tiedon ja osaamisen siirto, kehityshankkeiden toteutus, täydennyskoulutus ja asiantuntijapalvelut

Elintarviketalouden Satakunnalle tärkeän kilpailukyvyn varmistaminen oman ja laajan asiantuntijaverkoston osaamisen yhteistyönä. Kehitystyötä (palvelut, hankkeet, täydennyskoulutus) toteutetaan kaikilla elintarviketalouden alatoimialoilla, mutta erityiskohteena on kasvisklusterin kehitystyö.

Toiminnan vaikutuksena Satakunta vahvistaa edelleen asemaansa elintarvikemaakuntana Elintarvikeketjun kilpailukyky perustuu korkeaan osaamiseen, laatuun, ennakoivaan tuotekehitykseen ja kustannustehokkaaseen toimintaan. Tuotantoketjuissa otetaan huomioon kannalta kestävä menetelmä. Monipuolinen yritysverkosto maan kärkiyrityksineen toimii kiinteässä yhteistyössä keskenään ja kehittäjäorganisaatioiden kanssa muodostaen innovatiivisen elintarvikeklusterin

Vesistötoimialalla tavoitteena on parantaa vesien tilaa tuottamalla tietoa ja palveluita sekä toteuttamalla kokonaisvaltaista vesienhoitoa edistäviä hankkeita. Osaamiskeskittymän avulla saadaan parhain kansallinen ja kansainvälinen osaaminen maakunnan käyttöön. Toiminnan vaikutuksena vesien käyttö- ja virkistysarvo kasvaa sekä elinkeinotoiminnan, yhdyskuntien vesihuollon että asukkaiden kannalta. Toiminnalla parannetaan ympäristön tilaa ja luodaan myös uutta yrittäjyyttä. Vaikutuksena on maakunnan vetovoiman kasvu työ- ja asuinalueena.

Kokonaisrahoitus 2007– 2009 milj. euroa (instituutin kokonaisbudjetti)

¹⁾ Valtion budjettirahoitus, muut kohdassa osa myös valtion / EU-rahoitusta+yksityistä

Vuosi	Valtio	Kunnat	Muut	Yhteensä
2007	0.440	0.200	0.380	1.020
2008	0.440	0.200	0.440	1.080
2009	0.440	0.200	0.490	1.130
YHT	1.320	0.600	1.310	3.230

4.2 Porin ja Rauman aluekeskusohjelmat 2007-2010

Valtioneuvosto päätti 23.11.2006 35 alueen nimeämisestä aluekeskusohjelmaan, jota toteutetaan vuoden 2010 loppuun jatkuvalla ohjelmakaudella. Ohjelmassa jatkavat kaikki siihen vuonna 2001 nimetyt kaupunkiseudut, kuten Porin ja Rauman seudut.

Oheiset ohjelmatekstit perustuvat seutujen omiin hakuesityksiin aluekeskusohjelmamenettelyyn pääsemiseksi kaudelle 2007-2010.

Esitysten sisällöt ovat hyvin sopusoinnussa toteuttamissuunnitelman tavoitteiden ja painopisteiden kanssa.

Porin seudun aluekeskusohjelma 2007-2010

Porin seudun yhteisenä visiona on olla kilpailukykyinen ja viihtyisä kasvukeskus-alue. Porin seudun aluekeskusohjelman 2007-2010 keskeinen tavoite on varmistaa seudun elinkeinostrategian toteutuminen seudun toimijoiden yhteistyöverkostossa. Ohjelmaa hallinnoi Porin Seudun Kehittämiskeskus Oy.

Uuden ako- toiminnan painopisteet ovat samat kuin seudun elinkeinostrategiassa eli

1. Innovaatiotoiminta

- dynaamisen innovaatioympäristön vahvistaminen
- yritysten, koulutuksen ja tutkimustoiminnan vuorovaikutuksen sujuvuus
- yritysautomato ja –kiihdyttämötoiminnan vahvistaminen ja laajentaminen

2. Liiketoiminnan kehittäminen

- osaavan työvoiman saatavuuden vahvistaminen
- yritys yhteistyön ja alihankintaverkostojen kehittäminen
- yritysten kasvun tukeminen ja liiketoimintaosaamisen lisääminen
- erikoistuneiden yritysalueiden rakentaminen
- yrittäjyyden edistäminen
- vuorovaikutuksen lisääminen tytäryhtiöiden konsernijohdon kanssa

3. Kumppanuuksien vahvistaminen
  - strategisten kumppanuuksien rakentaminen ja kehittäminen
  - benchmarking –toiminnan hyödyntäminen
4. Tulevaisuuden ennakointi
  - ennakkoinnin integrointi seudun kehittämistoimintaan
  - julkisten palveluiden tulevat muutokset
  - elinkeinoelämän tulevaisuusfoorumi
5. Edunvalvonnan tehostaminen ja vetovoiman lisääminen
  - seudun identiteetin vahvistaminen
  - vetovoimatekijöiden kehittäminen
  - tehokas edunvalvontayhteistyö

Elinkeinostrategian yrityslähtöinen toteuttaminen on selkeästi kansallisen elinvoima- ja kilpailukykytavoitteiden mukaista. Sosiaalisen pääoman kasvattamisessa luodaan tarvittavat vuorovaikutusprosessit ja kumppanuudet.

Välitavoite 2007

- ohjelman mukainen vuorovaikutusfoorumina toimiva kuntaklubitoiminta on käynnissä
- benchmarking –ohjelman mallintaminen ja kumppaneiden tunnistaminen
- osaamiskeskittymien (magneettiteknologiakeskus, Satafood, SAMK:n ja Porin yliopistokeskuksen yksiköt) ja yritysten vuorovaikutuksen lisääminen
- liiketoimintaympäristöjen vahvistaminen
- elinkeinoelämän tulevaisuusfoorumin käynnistäminen
- sijoittumispalveluiden kokonaisuus käynnissä

Välitavoite 2008

- benchmarking -kumppanuuksien syventäminen, erityisesti kv-tasolla
- kuntaklubitoiminta keskeisissä teemoissa mm julkisten palveluiden ennakkoinnissa
- erikoistuneiden yritysalueiden toteutus

Välitavoite 2009

- benchmarking –toiminnan tulosten evaluointi ja edelleen kehittäminen
- kuntaklubitoiminnan tulosten evaluointi ja edelleen kehittäminen
- AKO-ohjelman alueellinen evaluointi ja edelleenkehittäminen

AKO –toiminnan rahoitus

	2007	2008
Perusrahoitus	340 000	340 000
Omarahoitus	340 000	340 000
Yhteensä	680 000	680 000

Rauman seudun aluekeskusohjelma 2007-2010

Rauman seudulla pyritään elinkeinopolitiikkaa ja innovaatioympäristöä kehittämällä vaikuttamaan koko seudun sosiaaliseen hyvinvointiin ja yhtenäisyyteen.

Rauman seudun elinvoiman ja kilpailukyvyn sekä sosiaalisen pääoman kasvattaminen toteutetaan ohjelmakaudella 2007-2010 seuraavien painopisteiden kautta:

1. Kemiallinen metsä ja elintarviketeollisuus
2. Meriklusterin metalli- ja meriteknologia –alihankinta
3. Kulttuuri
4. Ydinvoimateknologia ja siihen liittyvä tutkimustoiminta
5. Elintarviketeollisuus ja bioraaka-aineet
6. Innovaatioympäristö
7. Työvoima

Ohjelman toteuttamisen välitavoitteet ovat seuraavat:

1. Logistiikkaklinikan käynnistäminen vuoden 2007 aikana
2. Kemiallisen metsäteollisuuden ja elintarviketeollisuuden yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen vuosien 2007-2008 aikana
3. Meriklusterin alihankinnan kehittäminen koko ohjelmakauden
4. TTY:n Rauman yksiköiden (elektroniikka ja hydraulikka) sekä vesi-instituutin perusrahoituksen varmistaminen vuoden 2007 aikana
5. Pyhäjärvi-instituutin kehittäminen elintarviketeollisuuden osajana
6. Biopolttoaineiden tutkimus- ja kehittämistoiminnan käynnistäminen vuosina 2007-2008 yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
7. Kulttuuriyrittäjyyden kehittäminen

Ohjelman rahoitustarve on seuraava:

	2007	2008
Perusrahoitus	250 000	250 000
Omarahoitus	250 000	250 000
YHTEENSÄ	500 000	500 000

4.3 Eakr:n Länsi-Suomen toimenpideohjelma 2007-2013

Kilpailukykyä ja työllisyyttä parantavat suuraluekohtaiset Eakr -toimenpideohjelmat luovutettiin sisäasianministeriölle 31.8.2006. Ohjelmien toteutus käynnistyy keväällä 2007 Euroopan komission hyväksymisen jälkeen.

Länsi-Suomen toimenpideohjelman laadinnasta on vastannut Pirkanmaan liitto WFA:n rakennepolitiikkaryhmän ohjauksessa. Valmistelussa oli mukana liittojen lisäksi aluehallinnon viranomaisten edustajat.

Eakr –toimenpideohjelman toimintalinjat ovat seuraavat:

- T1 Yritystoiminnan edistäminen
- T2 Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen

Tl 3 Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristöjen parantaminen
 Tl 4 Suurten kaupunkiseutujen kehittäminen
 Tl 5 Tekninen apu

Ohjelman toteuttamiseen saadaan Eakr –rahoitusta 159 milj. euroa sekä erikseen Saa-
 rijärven-Viitasaaren seudulle 15 milj.euroa.

Toimintalinjojen välinen rahanjako on seuraava:

Haasteelliset alueet	67 %
Teemahankkeet	28 %
Kaupunkiulottuvuus	5 %

Koko Satakunta on haasteellista aluetta, joten ohjelmarahoitusta voidaan kohdentaa
 koko Satakuntaan.

Teemahankkeissa keskitytään maakuntien yhteisiin teemoihin.

Kärkiklustereiden kehittäminen (osaamiskeskuskclusterit)
 Innovaatio- ja oppimisympäristöjen kehittäminen
 Kansainvälisen vetovoimaisuuden lisääminen
 Hyvinvointipalveluiden innovatiivinen kehittäminen

Kaupunkiulottuvuus koskee vain Tampereen ja Vaasan kaupunkiseutuja. Seinäjoen
 seutukunta on kokonaan valkoista aluetta.

Lisäksi tekniseen apuun on varattu ohjelman päältä 4 %.

**Eakr –toimenpideohjelman julkinen rahoitussuunnitelma on seuraava 1 000
 euroina:**

	EU- rahoitus (a)	Kansallinen julkinen rahoitus (b)	Julkinen kokonais- rahoitus (c)=(a)+(b)	EU:n osuus julkisesta rahoituksesta (d)=(a)/(c)
Toimintalinja 1	49 695 164	75 582 577	125 277 741	39,7 %
Toimintalinja 2	70 157 879	106 704 815	176 862 694	39,7 %
Toimintalinja 3	26 309 205	40 014 305	66 323 510	39,7 %
Toimintalinja 4	6 838 568	10 387 044	17 225 612	39,7 %
Toimintalinja 5	6 375 034	6 375 034	12 750 068	50,0 %
Yhteensä	159 375 850	239 063 775	398 439 625	40,0 %

Maakunnittain rahoitusjakautumasta ei ole tässä vaiheessa vielä ehdotusta.

Todettakoon että Satakunnan uuden maakuntaohjelman 2007-2010 painopisteet ovat
 samat kuin Eakr –toimenpideohjelman varsinaiset painopisteet 1-3, joten ohjelmat
 keskittyvät maakuntien kehittämisen kannalta oleellisiin ja harvoihin painopisteisiin.

4.4 Länsi-Suomen suuralueen Esr –toimenpideohjelma 2007-2013

Manner-Suomeen laaditaan yksi kilpailukykyä ja työllisyyttä parantava Esr –toimenpideohjelma, joka sisältää valtakunnallisen osion ja neljä suuralueosiota. Ohjelmat on luovutettu työministeriölle 29.9.2006. Ohjelmien toteutus käynnistyy keväällä 2007 Euroopan komission hyväksymisen jälkeen.

Länsi-Suomen suuralueen Esr –toimenpideohjelman laadinnasta on vastannut Etelä-Pohjanmaan te-keskus. Ohjelma laadittiin erittäin laajassa yhteistyössä eri aluehallintoviranomaisten ja sosiaalipartnereiden kanssa.

Ohjelman toimintalinjat ovat seuraavat:

1. Työorganisaatioiden, työssä olevan työvoiman ja yritysten kehittäminen sekä yrittäjyyden lisääminen
2. Työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen
3. Työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis- ja palvelujärjestelmien kehittäminen
4. Jäsenvaltioiden ja alueiden välinen yhteistyö

Ohjelman toimintalinjojen sisään on rakennettu kaupunkiulottuvuus.

Länsi-Suomen suuralueen rahoitusjakaumaesitys toimintalinjoittain on seuraava (ilman valtakunnallisesta osiosta tulevaa rahoitusta):

	M€	%
T1 1	54.0	32
T1 2	52.5	31
T1 3	52.5	31
T1 4	10.2	6
Yhteensä		100.0 %

Äkillisiin rakennemuutostilanteisiin varataan 3 % ja tekniseen tukeen 4 % koko ohjelmasta.

Julkinen rahoitussuunnitelma alustavan ehdotuksen mukaan on maakunnittain seuraava milj.euroa:

	Esr	Valtio	Kunnat	Yhteensä
Satakunta	26.9	30.3	9.7	66.9
Pirkanmaa	53.8	60.6	19.3	133.7
Keski-Suomi	26.9	60.6	9.7	66.9
Etelä-Pohjanmaa	22.5	25.2	8.1	55.8
Pohjanmaa	19.5	21.9	7.0	48.4
Yhteensä	158.0	177.8	56.9	371.7

Maakuntakohtainen jako on suoritettu väkilukujen suhteessa.

Satakunnan kehittämisen keskeisiä painopisteitä ovat työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis- ja palvelujärjestelmien kehittäminen sekä työvoiman saatavuuden turvaamiseen liittyvät kehittämistoimenpiteet. Nämä mahdollistavat mm nykyisen tyyppisen yliopistojen ja korkeakoulujen opetuksen, tutkimuksen ja kehittämisen tukemisen, kuitenkin nykyistä vähäisemmällä määrärahoilla.

4.5 Tavoite 3: Botnia-Atlantica –ohjelma

Euroopan unionin uudella ohjelmakaudella 2007-2013 toteutetaan Euroopan alueellisen yhteistyön tavoitetta (Tavoite 3) EU:n sisärajoilla. Satakunnan tultua mukaan ohjelma-alueeksi ovat kaikki raja-alueet Suomessa tukikelpoisia. Satakunta tulee kuulumaan Botnia–Atlantica –ohjelma-alueeseen. Tämän lisäksi Suomessa toteutetaan Pohjoiskalotin ja Keskeisen Itämeren sisärajoitushjelmia.

EAKR-asetuksen mukaan rajat ylittävän yhteistyön tuki keskitetään erityisesti seuraaviin painopisteisiin:

- yrittäjyyden kannustaminen
- ympäristön ja kulttuuriperinnön suojelun ja hallinnoinnin kehittäminen
- kaupunkien ja maaseutualueiden väliset yhteydet
- infrastruktuurin kehittäminen
- yhteistyön kehittäminen terveyden, kulttuurin, matkailun ja koulutuksen aloilla

Botnia–Atlantica –ohjelmaa valmistellaan parhaillaan seuraavien tavoitteiden ja toimintalinjojen pohjalta:

Tavoite ja strategia

Taustaa:

Botnia–Atlantica rakentuu kokemuksille kahdesta aiemmasta Interreg -ohjelmasta ja pitkälle traditiolle alueiden välisestä rajat ylittävästä yhteistyöstä Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Tarkoituksena ei toki ole luoda omaa identiteettiä ohjelma-alueelle, vaan alueella on monia rajat ylittäviä osa-alueita, joilla on oma identiteetti läheisten kontaktien ja syvemmän yhteistyön kautta. Ohjelman ensisijainen tarkoitus on olla instrumentti, joka mahdollistaa, mobilisoi ja toteuttaa rajat ylittäviä aktiviteetteja ohjelma-alueella Suomen ja Ruotsin, Ruotsin ja Norjan ja kaikkien näiden kolmen maan välillä.

Uusi suurempi ohjelma-alue yhdessä siihen rajoittuvien alueiden kanssa luo uusia mahdollisuuksia, mutta sisältää myös haasteita ohjelman tavoitteiden saavuttamiselle. Alueen toimijat luovat kontakteja, vaihtavat kokemuksia ja toteuttavat konkreettisia projekteja. Jotta projektit ovat tavoitteiden mukaisia, tulee niillä olla ”tilaaja”, mutta projektilla täytyy olla kysyntää myös välittömän kumppanuuden ulkopuolisista intresseistä.

Kun ohjelma on luonut uusia verkostoja, fokuoituja panostuksia projektien muodossa, taloudellista kasvua ja/tai parempaa ympäristöä ohjelman seitsemän toteutusvuoden aikana, niin se on onnistunut.

Tavoite:

Ohjelman on vahvistettava itä-länsi-ulottuvuutta ja pitkäjänteisesti lisättävä integraatiota ja yhteistoimintaa Botnia–Atlantica–alueella tavoitteena voimakkaampi kasvu ja kestävä kehitys.

Kasvua edistetään kehittämällä alueiden osaamista ja aktiviteetteja yli rajojen. Parempi saavutettavuus ja lisääntynyt yhteistyö yli rajojen voidaan saavuttaa parantamalla liikenneyhteyksiä ja ympäristöyhteistyötä.

Toimintalinjat (strategiat):

Tavoitetta toteutetaan kahden strategian avulla

- Rajat ylittävä yhteistyö osaamisen kehittämisessä myötävaikuttaa innovatiivisten voimien vahvistamiseen, jotta tietotason nostoa ja kilpailukykyä kehitetään elinkeinoelämässä, tekniikassa ja yhteiskuntakehityksessä.
- Luonnon- ja kulttuuriympäristön, liikenneyhteyksien sekä kulttuurisiteiden yhteisen rajat ylittävän kehittämisen on lisättävä yhteenkuuluvuutta ja kontaktipintoja alueiden välillä.

Botnia-Atlantica –ohjelma on tarkoitus jättää Suomen ja Ruotsin ao. ministeriöille marraskuun lopussa 2006. Suomen osalta EAKR –tuki on koko ohjelmakaudelle 19,1 miljoonaa euroa, mikä jakaantuu alustavien arvioiden mukaan vuosina 2007-2008 seuraavasti:

2007	2 579 066
2008	2 599 044

Suomen valtion vastinosuudet ovat seuraavat:

2007	1 778 623
2008	1 513 251

Ohjelmaluonnoksen mukaan jokaiseen mukana olevaan maakuntaan sijoitetaan tiedotuspiste.

4.6 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007-2013 toteutus Satakunnassa

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma vuosille 2007-2013 rahoituskehikseen hyväksyttiin 3.8.2006 Valtioneuvostossa ja on EU komission käsittelyssä. Ohjelmaan ja sen rahoituskehikseen saattaa tulla muutoksia. Lainsäädännön valmistelu, liittyen mm. tukimuotoihin, tukiehtoihin ja menettelytapoihin, jatkuu vielä vuonna 2007, joten ohjelman toteutus alkanee vasta syksyllä 2007. Satakunnan maaseudun kehittämisohjelman lopullinen versio lähetettiin 28.9.2006 maa- ja metsätalousministeriöön ja siinä on kerrottu painotukset, joiden mukaisesti Manner-Suomen maaseutuohjelmaa toteutetaan maakunnassa. Ohjelma sisältää myös lyhyen kuvauksen Leader-tyyppisestä toimintatavasta koskien Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry:n, Karhuseutu ry:n, ja Pyhäjärvisseutu ry:n toimintaa. Satakunnan alueella toimivat myös Joutsenten Reitti ja Kehittämisyhdistys Ravakka, jotka kuitenkin hallinnoidaan muista TE-keskuksista, jonka ohjelmiin ne sisältyvät.

Satakunnan maaseudun kehittämisohjelmassa vuosille 2007-2013 painotetaan erityisesti maaseutuyritysten kilpailukykyyn ja kehittämisen edistämistä. Tavoitteena on tukea uusien yritysten syntymistä mm. puutuotealalla, metallin alihankinnassa ja hoiva-alalla. Elintarvikesektorilla painopisteenä on mm. alituotantokasvit, raaka-ainneiden erityisominaisuudet ja terveellisyys.

Keskeistä on myös paikallisten osaamiskeskittymien luominen ja osaamisen siirto alueen yrityksiin. Matkailussa keskitytään nykyisten matkailukohteiden ja -yritysten sekä oheispalveluiden kehittämiseen. Luonnon- ja ympäristöhoidosta ja luonnon monimuotoisuuden ylläpidosta kehitetään maaseudun asukkaille uusia toimeentulolähteitä.

Maaseudun kehittämisohjelman toimintalinjat ovat:

1. Maa- ja metsätalouseläminen kilpailukyvyyn parantaminen
2. Ympäristön ja maaseudun kohentaminen
3. Maaseutualueiden elämänlaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen
4. Paikallisten valmiuksien kehittäminen

Ohjelman maakunnalliseen toteutukseen (toimintalinjaan 3 ja osaan toimintalinjan 1 toimenpiteistä) arvioidaan saatavan EU:n ja valtion rahoitusta noin 32,8 miljoonaa euroa sekä lisäksi Leader-toimintaryhmien ohjelmien toteutukseen alla esitetyt määrät.

Manner-Suomen ohjelman kokonaisrahoituksesta merkittävä osa kohdistuu luonnonhaittakorvaukseen ja ympäristötukiin, joihin ei maakunnallisia myöntökiintiöitä jaeta, kuten ei myöskään perusmaatalouden investointeihin.

Satakunnan alueella toimivat ja Satakunnan työvoima- ja elinkeinokeskuksen kautta hallinnoitavat toimintaryhmät Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry, Karhuseutu ry ja Pyhäjärvisuudun kehittämisyhdistys ry ovat valmistelleet kukin omaa ohjelmansa, jotka on yhteensovitettu maaseutuohjelman kanssa ja ovat toteuttamassa osaltaan Satakunnan maaseudun kehittämisohjelman tavoitteita.

Ryhmien valinta Leader-ryhmiksi vahvistetaan vasta aikaisintaan vuoden 2006 lopussa, jolloin myös vahvistunee ryhmien saamat rahoituskehukset. Seuraavassa on lyhyesti kuvattu kunkin toimintaryhmän ohjelman painotukset ja alustavat arviot rahoituksen jakautumisesta eri toimenpiteille.

Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry:n toimintaryhmän ohjelman keskeisiä tavoitteita ovat alueen elinkeinorakenteen monipuolistaminen, yhteisöllisyyden ja yhteistyön edistäminen, luovien verkostojen synnyttäminen, asumisviihtyvyyden parantaminen ja paikallislähtöisen kehittämisen vahvistaminen. Kaiken tarkoituksena on alueen väestön vähenemisen pysäyttäminen.

Ohjelman painopisteitä ovat monipuolinen verkostoitunut yrittäjyys (erityisesti uusi palveluyrittäjyys), kulttuurimatkailu, tietoyhteiskunnan mahdollisuudet maaseudulla, kylätoiminta ja muu yhteisöllinen kehittäminen, metsä ja luonto virkistykseen ja toimeentulon lähteinä, kansainvälistyminen sekä nuorten aktivoiminen kehittämistyöhön ja kansalaisvaikuttaminen.

Ohjelman kokonaiskustannusarvio 9 700 000 euroa, josta EU ja valtion osuus 5 433 000 euroa.

Karhuseutu ry:n toimintaryhmän ohjelmassa korostuvat uusia mahdollisuuksia kokeilevien mikroyritysten perustamisen ja kehittämisen rahoittaminen, liittyen vesistöihin, luontoon, kulttuuriin ja käsityöperinteeseen. Kaikessa kehittämisessä korostuu kestävä kehityksen periaatteen edistäminen. Tasapainoisesti hyödynnetään kehittämiseen liittyviä asioita.

Tavoitteina ohjelmassa ovat mm. vapaa-ajanpalveluista elinkeinoja, hoivapalveluista uutta yritystoimintaa, kylien palveluiden ja viihtyvyyden parantaminen, matkailupalveluiden verkostoituminen, luontaisista mahdollisuuksista matkailuvaltteja, luoville aloille uutta yrittäjyyttä ja yhteistyötä, kulttuuriympäristön ja perinteen tunteminen sekä hyödyntäminen nykypäivään, kulttuuri edistää kaupungin ja maaseudun vuorovaikutusta, luonnosta energiaa ja elinkeinoja, oman elinympäristön suojelu ja turvallisuuden parantaminen, erikoistuotantoon laadukkaita tuotteita ja toimivia verkostoja ja uusia toimijoita sekä monipuolisempaa osaamista yhteisöjen toimintaan.

Karhuseudun ohjelman kokonaiskustannusarvio on 9 156 000 euroa, josta EU ja valtion osuus on 4760 000 euroa.

Pyhäjärvisuuden Kehittämisyhdistys ry:n toimintaryhmän ohjelman painopisteet ovat yrittäjyyden edistäminen, kylä- ja yhdistystoiminnan uudet toimintamuodot, kulttuuri ja vapaa-aika, ympäristö sekä alueiden välinen yhteistyö ja kansainvälistyminen. Siirtyminen ALMA-ryhmästä LEADER-ryhmäksi tuo yrityshankkeet sekä kansainväliset hankkeet painopisteiksi.

Tavoitteina ohjelmassa ovat mm. uusien yritysten perustaminen ja kehittäminen sekä verkostoituminen, yritysryhmähankkeet, uusien toimintatapojen kokeileminen, hoivapalvelut (vanhusten päivätoiminta, siivous, kiinteistöhuolto, kesäasukkaiden palvelut), matkailuyrittäjien verkostoituminen ja kansainvälinen yhteistyö/markkinointi, yrittäjien koulutus ja neuvonta, yrittäjähdistysten yhteistyön tiivistäminen, yhteiset kokoontumistilat monipalvelupisteiksi, kyläsuunnitelmien ideoitten toteutus, kulttuurihistorian tunnetuksi tekeminen ja elävöittäminen, nuorten omaehtoisen toiminnan tukeminen, ympäristöhankkeet ja ympäristökasvatus ja alueiden väliset sekä kansainväliset hankkeet.

Pyhäjärvisuuden ohjelman kokonaiskustannusarvio 3 882 000 euroa, josta EU ja valtion osuus on 2 026 500 euroa.

Maaseudun kehittämissyhdystys Ravakka ry on paikallinen toimintaryhmä, joka toimii Rauman seudulla (Rauma, Eurajoki ja Lappi) ja Vakka-Suomessa (Uusikaukipunkki, Laitila, Pyhäranta, Vehmaa ja Mynämäki).

Ravakan kehittämissuohjelman nimi kaudelle 2007 – 2013 on Kolmen Ajan Rannikko II. Kehittämissuohjelman painopisteitä ovat 1. Vahvat omaehtoiset toimijat, 2. Paraneva toimeentulo, 3. Kulttuurien kohtaustapaikka ja 4. Näkyvä luonnon- ja kulttuuriperintö. Strategiavalinta rakentuu vahvalle kylä- ja yhdistystoiminnalle ja toimintaympäristön tarjoamille virikkeille toimeentulomahdollisuuksien lisäämiseen. Strategiaa toteutetaan hankkeilla, joihin on budjetoitu 7 108 000 euroa kaudelle 2007 – 2013. Kolmen Ajan Rannikon kehittämissuohjelma II toteuttaa valtakunnan tasolla Manner-Suomen maaseudun kehittämissuohjelmaa ja aluetasolla Satakunnan ja Varsinais-Suomen maaseutuohjelmia.

Joutsenten reitti ry:n kehittämissuohjelma EU-rakennerahastokaudelle 2007-2013 on nimeltään Koiramäen Konstit. Toimialueeseen kuuluu seitsemän lounaissuomalaista kuntaa Pirkanmaalta ja Satakunnasta: Huittinen, Hämeenkyrö, Mouhijärvi, Punkalaidun, Vammala, Vampula ja Äetsä.

Kehittämishjelman painopisteitä ovat työllisyyden edistäminen ja yritysyhteistyö, kylätoiminta, matkailu, kansainvälistyminen, maa- ja metsätalous, kulttuuri, nuorten hyvinvointi ja ympäristöhoito. Kuhunkin painopisteeseen on työryhmätyönä muodostettu viisi tärkeintä kehittämisstrategiaa. Kehittämisstrategioita toteutetaan hankkeilla, joihin on budjetoitu yhteensä 6 552 000 euroa kaudelle 2007-2013.

Koiramäen Konstit! -kehittämishjelma toteuttaa valtakunnan tasolla Manner-Suomen maaseudun kehittämishjelmaa ja aluetasolla Pirkanmaan ja Satakunnan maaseutuohjelmia.

5 TOTEUTTAMINEN HALLINNONALOITTAIN

Satakunnan te-keskus

Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala

Hallinnonalan rooli maakuntaohjelman toteutuksessa

Kaikki TE-keskuksessa edustetut hallinnonalat tukevat alueellaan ohjaavien ministeriöiden-
sä (KTM, MMM ja TM) päämääriä vahvistaa yrittäjyyttä ja edistää yritystoimintaa sekä
tukea alueellista kehitystä, säilyttää maaseudun elinvoimaisuus sekä parantaa työmarkki-
noiden toimivuutta ja ehkäistä syrjäytymistä. TE-keskuksen osastot ja yksiköt toimivat
sekä TE-keskuksille asetettujen strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi (työllisyysasteen
nosto ja työttömyyden alentaminen, osaamisen, yrittäjyyden ja muiden kasvun edellytys-
ten vahvistaminen ja tasapainoinen aluerakenne) että maakuntaohjelman toimintalinjojen
toteuttajina tiiviissä yhteistyössä yli hallintorajojen.

Alueellisen elinkeinopolitiikan tavoitteena on kehittää alueen kykyä vastaanottaa ja hyö-
dyntää uutta osaamista ja teknologiaa, edistää yrittäjyyttä ja alueellisten toimijoiden hyvää
yhteistyötä. KTM:n hallinnonalan rooli maakuntaohjelman toteuttamisessa on huolehtia
erityisesti yritystoiminnan kehittämiseen ja yrittäjyyden edistämiseen sekä innovaatio- ja
osaamisjärjestelmän vahvistamiseen liittyvistä toimenpiteistä. Lähiajan toimenpiteitä on
alla kuvattu sektorikohtaisesti.

Teknologia ja innovaatiopolitiikka

Teknologia- ja innovaatiopolitiikalla edistetään elinkeinoelämän kilpailukykyä ja uudistu-
mista. Teknologian lisäksi huomiota kiinnitetään erityisesti liiketoimintaosaamisen vah-
vistamiseen, palveluinnovaatioiden kehittämiseen, kasvuyrittäjyyteen ja kansainvälisty-
misen vahvistamiseen. Satakunnassa vahvistetaan alueellista osaamisperustaa tukemalla
Porin yliopistokeskuksen, Satakunnan ammattikorkeakoulun ja muiden Satakunnassa si-
jaitsevien koulutus- ja tutkimusyksiköiden sekä alueellisten osaamiskeskittymien tutki-
mus- ja kehitystoimintaa sekä yhteistyötä ja verkostoitumista yritysten kanssa. Edistetään
uuden teknologian käyttöön ja soveltamiseen tähtäviä toimenpiteitä, teknologian ja osaa-
misen siirtoa yrityksiin sekä tutkimus-, kehittämis- ja koulutusorganisaatioiden ja yritys-
ten välistä yhteistyötä. Tuetaan teknologia-intensiivisen yritystoiminnan synnyttämiseen
ja innovaatioiden sekä keksintöjen kaupallistamiseen liittyvää toimintaa. Kehitetään alu-
eellisen innovaatioverkoston toimijoiden yhteistyötä ja toiminnan tehokkuutta ottamalla
käyttöön organisaatioiden yhteisiä palvelumalleja. Tavoitteena on edelleen lisätä teknolo-
gia-asiantuntijoita Satakunnan TE-keskuksessa, todennäköisesti kuitenkin aikaisintaan v.
2008.

Yrityspolitiikka

Yrityspolitiikalla vahvistetaan yritysten kilpailukykyä ja parannetaan yritysten toiminta-
edellytyksiä. Tuetaan ja kannustetaan yrittäjäksi ryhtymistä sekä toimivien yritysten kil-
pailukykyyn ja kannattavuuden parantumista suorien yritystukien, Finnvera Oyj:n lainojen,
Tekesin T&K-rahoituksen sekä koulutus- ja kehittämistoimenpiteiden avulla. Erityisesti
panostetaan kasvuyritysten käynnistämiseen ja tukemiseen sekä uusien luovien toimialo-
jen ja kehittyvän palvelusektorin kilpailukykyyn parantamiseen.

Toiminnassa painottuvat myös liiketoimintaosaamisen vahvistaminen, sukupolven- ja omistajanvaihdosten edistäminen, pk-yritysten osaamisen ja verkostoitumisen edistäminen ja uuden teknologian käyttöönoton edistäminen. Tuetaan seudullisten yrityspalvelujen, yrityshautomotoiminnan ja muiden pk-yritysten toimintaedellytyksiä parantavien palveluiden kehittymistä.

Kansainvälistymispolitiikka

Kansainvälistymiseen käytettävissä oleva rahoitus sekä asiantuntija- ja neuvontapalvelut kohdennetaan pk-yritysten markkinoille pääsyn edistämiseen, markkinatuntemuksen lisäämiseen ja yritysten liiketoimintaosaamisen vahvistamiseen. Alueellista yhteistyötä eri toimijoiden välillä satakuntalaisten yritysten kansainvälistymisen edistämiseksi kehitetään.

Energiapolitiikka

TE-keskusten toimivaltaan kuuluvat tuen myöntäminen energiansäästöä ja energian käytön tehostamista edistäviin hankkeisiin sekä uusiutuvien energialähteiden käyttöä edistävät hankkeet. Kansallisen ilmastostrategian keskeisenä lähtökohtana on, että energian käyttöä tehostetaan merkittävästi ja että uusiutuvien energialähteiden sekä biopolttoaineiden hyödyntämistä lisätään tuntuvasti.

EU:n rakennepolitiikan toteuttaminen KTM:n hallinnonalalla

EU:n tavoiteohjelmien osuus KTM:n hallinnonalan toiminnassa on Satakunnassa erittäin merkittävä. Vuosittaisista yritystuki- ja kehittämispalvelujen määrärahoista EU-tavoiteohjelmien kautta tuleva rahoitus on kuluvalle ohjelmakaudella ollut n. 90 % ja tulee käynnistyvälläkin ohjelmakaudella olevaan merkittävä. Kansallisin määrärahoihin rahoitetaan pääosa energia ja teknologiapolitiisista toimenpiteistä, mutta myös Tekesin alueelle suuntautuvasta rahoituksesta EU-osarahoitteisella tutkimusrahoituksella on ollut tärkeä rooli, jonka tulisi säilyä myös tulevalle ohjelmakaudella. KTM:n hallinnonalan toimenpiteiden rooli on todennäköisesti merkittävä uuden Alueellinen kilpailukyky- ja työllisyys -ohjelman EAKR-osarahoitteissa toimissa, jotka koskevat yritystoiminnan edistämistä, innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistämistä sekä osaamisrakenteiden vahvistamista sekä ESR-osarahoitteisissa toimissa, jotka koskevat yritysten kehittämistä, yrittäjyyden lisäämistä sekä osaamis- ja palvelujärjestelmien kehittämistä.

Työministeriön hallinnonala

Hallinnonalan rooli maakuntaohjelman toteutuksessa

Kaikki TE-keskuksessa edustetut hallinnonalat tukevat alueellaan ohjaavien ministeriöidensä (KTM, MMM ja TM) päämääriä vahvistaa yrittäjyyttä ja edistää yritystoimintaa sekä tukea alueellista kehitystä, säilyttää maaseudun elinvoimaisuus sekä parantaa työmarkkinoiden toimivuutta ja ehkäistä syrjäytymistä. TE-keskuksen osastot ja yksiköt toimivat sekä TE-keskuksille asetettujen strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi (työllisyysasteen nosto ja työttömyyden alentaminen, osaamisen, yrittäjyyden ja muiden kasvun edellytysten vahvistaminen ja tasapainoinen aluerakenne) että maakuntaohjelman toimintalinjojen toteuttajina tiiviissä yhteistyössä yli hallintorajojen.

Työvoimapolitiikka

Työvoimapolitiikan tärkeimpinä tavoitteina ovat osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen ja rakenteellisen työttömyyden alentaminen. Työvoimatoimistoista kehitetään aiempaa selvemmin ja ulospäin näkyvästi työnhakukeskuksia, joissa on tarjolla nopeasti ja asiakaslähtöisesti tietoja avoimista työpaikoista, työnhakijoista ja työmarkkinoista. Osana tätä uudistusta työhallinnon sähköisiä palvelujen kehitetään voimakkaasti. Rakenteellisen työttömyyden lieventämiseen tähtäävien työvoiman palvelukeskusten ja/tai muilla tavoin vastaavasti organisoitua toimintaa kehitetään.

Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet

Määrärahan käytöstä tehdään vuosittain suunnitelma, josta ilmenee määrärahojen kohdentaminen eri tarkoituksiin. Tulosneuvottelussa työministeriön kanssa sovitaan volyyymi-, vaikuttavuus- ja laatutavoitteista. Kokonaisuudessaan määrärahan käyttö merkitsee Satakunnan alueella sitä, että työvoimapolitiittisten toimenpiteiden piirissä, mikä merkitsee tukityöllistämistä, työvoimakoulutusta ja ammatillista kuntoutusta, on jatkuvasti vuoden aikana keskimäärin lähes 5 000 eri ihmistä.

Palkkatuettu työllistäminen

Työllistäminen kuntiin ja kuntayhtymiin. Määrärahalla tuetaan työttömien työllistämistä kuntasektorille

Työllistäminen yksityiselle sektorille. Määrärahalla tuetaan työttömien työllistämistä yksityiselle sektorille, myönnetään starttirahaa yrityksen perustaville sekä osa-aikalisää henkilöille, jotka jäävät osa-aikatyöhön ja joiden sijaisiksi palkataan työtön työnhakija. Momentin määrärahaa kohdistetaan työministeriön ”korvamerkinnällä” kansallisen työvoimapolitiittisen projektituen myöntämiseen, omatoimisuusavustuksiin lähinnä työttömien yhdistyksille sekä yrittäjiksi ryhtyville.

Työllistäminen valtionhallintoon. Määrärahaa käytetään valtionsektorille työllistämiseen. Työministeriö määrää valtiontyöllistämiskiintiön, joka on keskimäärin korkeintaan sata henkilöä työllistettynä.

Ammatillinen ja valmentava koulutus

Ammatillisen työvoimakoulutuksen hankinta. Määrärahalla hankitaan ammatillista koulutusta aloille, joilla on pulaa työvoimasta tai koulutusta, minkä katsotaan hyödyntävän työnhakijaa työnsaannissa. Pääosa koulutuksesta on tutkintotavoitteista, jolloin tavoitteena on, että opiskelija suorittaa perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkinnon osia. Osa koulutuksesta on jatko- ja täydennyskoulutusta. Lähes kaikkiin koulutusohjelmiin sisältyy työssä oppimisjakso. Yhteishankintakoulutuksessa sopimuskumppanina on työnantaja. Tällöin koulutus räätälöidään työnantajan tarpeita vastaavaksi ja työnantaja osallistuu koulutuksen kustannuksiin.

Valmentavan työvoimakoulutuksen hankinta. Määrärahalla hankitaan koulutusta työttömille, joiden työelämävalmiudet, elämänhallinta tai muut erityistarpeet edellyttävät ohjaavia ja/tai koulutuksellisia toimenpiteitä. Määrärahaa käytetään myös maahanmuuttajille räätälöityjen koulutusohjelmien toteuttamiseen.

Erityistoimenpiteet

Vajaakuntoisten ja ammatinvalinnanohjauksen erityismenot. Määrärahalla hankitaan erilaisia työhönsijoittumista, työkykyä ja terveydentilaa selvittäviä tutkimuksia ja palveluita. Nk. Elma –rahalla voidaan selvittää asiakkaiden eläkkeelle siirtymisen mahdollisuuksia.

Työvoimapalvelujen ostopalvelut. Hankitaan esim. lyhytkestoista työnhakuvalmennusta sekä ammattitaito- ja osaamiskartoituksia.

Liikkuvuusavustukset. Avustuksella tuetaan työvoiman liikkuvuutta työssäkäyntialueen ulkopuolelle.

EU:n rakennepolitiikan toteuttaminen TM:n hallinnonalalla

Euroopan sosiaalirahasto, ESR

EU:n ohjelmakauden 2007-2013 rakennerahastoja-ohjelmia rahoittavan Euroopan sosiaalirahaston toimenpiteillä edistetään työllisyyden kasvua ja alennetaan työttömyyttä. Toimenpiteillä pyritään rakenteellisen työttömyyden alentamiseen, työvoiman saatavuuden parantamiseen, työvoiman osaamisen ja työssä pysymisen edistämiseen, yrittäjyyden lisäämiseen sekä syrjäytymisen ehkäisemiseen ja tasa-arvon lisäämiseen työmarkkinoilla.

Uuden ohjelmakauden 2007-2013 Manner-Suomen ESR-ohjelma jakaantuu valtakunnalliseen osioon ja alueelliseen osioon.

Euroopan sosiaalirahaston sekä valtakunnallisen että alueellisen osion toimintalinjat ovat:

- 1) Työorganisaatioiden, työssä olevan työvoiman ja yritysten kehittäminen sekä yrittäjyyden lisääminen
- 2) Työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäisy
- 3) Työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis- ja palvelujärjestelmien kehittäminen
- 4) Jäsenvaltioiden ja alueiden yhteistyö ESR-toimenpiteissä

Työllisyysperusteiset investoinnit (myös kansalliset)

Työllisyysperusteisilla investointiavustuksilla on tuettu kuntakeskusten kehittämistä, innovatiivisia ja/tai alueen vetovoimaisuutta lisääviä investointihankkeita sekä kuntien perusrakenteen kehittämistä silloin, kun kyseessä on ollut työllisyysvaikutuksiltaan merkittävä hanke tai osahanke suuremmasta kokonaisuudesta (esim. teollisuusalueet).

Rahoitettavien hankkeiden valintakriteereinä ovat 1) hankkeen pysyvät työllisyysvaikutukset (ensisijaiskriteeri), 2) innovatiivisuus sekä 3) alueellinen merkisevyys ja/tai vaikutus alueen vetovoimatekijöiden vahvistumiseen. EU-osarahoitteisia investointiavustuksia on kohdennettu erityisesti kuntakeskusten kehittämiseen.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Hallinnonalan rooli maakuntaohjelman toteutuksessa

Hallinnonalan tehtävänä on ensisijaisesti edistää tasapainoista alueellista kehitystä elinkeinotoiminnan kautta siten, että toimenpiteillä voidaan säilyttää ja luoda työpaikkoja erityisesti maaseutualueille. Luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtäävät elinkeinot muodostavat perustan monien maaseutualueiden elinkeinoille, mutta monipuolistuva yritystoiminta ja palvelualat ovat yhä tärkeämmässä asemassa työtilaisuuksien luojina.

Maa- ja metsätalousministeriön aluekehitysstrategiset päämäärät ja tavoitteet ovat:

- monipuolinen yritystoiminta
- elinvoimainen maatalous ja elintarviketuotanto
- kestävä metsä- ja puutalous
- toimiva kala-, riista- ja porotalous
- kattavat maaseudun peruspalvelut
- laadukas asuin-, työ- ja vapaa-ajanympäristö
- turvallinen ja toimiva infrastruktuuri
- vahva ohjelmallisuus ja voimakas omaehtoisuus
- vahvistuva yhteistyö
- toimivat maaseudun osaamisrakenteet
- hallinnonalan toimintojen alueellistaminen

Maaseudun kehittäminen

Maaseudun kehittäminen jatkuu EU-osarahoitteisena myös uudella ohjelmakaudella 2007-2013. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma on hyväksytty 3.8.2006 valtioneuvostossa. Ohjelmaa toteutetaan Satakunnassa TE-keskuksen kokoamassa Satakunnan maaseudun kehittämisohjelmassa 2007-2013 esitetyin painotuksin ja toimenpitein. Ohjelman toteuttaminen alkanee vasta loppuvuodesta 2007, kun kaikki toteutukseen liittyvää sää-dösvalmistelu, ohjeistus, tietojärjestelmät ja lomakkeistot on saatu valmiiksi.

Satakunnan kaksi LEADER+ toimintaryhmää (Aktiivinen Pohjois-Satakunta ja Karhu-seutu) ja kolme ALMA-toimintaryhmää (Pyhäjärviseu, Joutsenten reitti ja Ravakka) ovat kaikki hakeneet uuden ohjelmakauden LEADER-toimintaryhmiksi. Päätökset valinnoista tehdään vuoden 2006 lopussa. Leader-toimintatapa on osa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa.

Vuonna 2007 keskeisiä ovat uuden ohjelmakauden nopeaan käynnistymiseen tähtäävät toimet (koulutus, tiedotus ja neuvottelut alueella toimivien asiantuntija-, neuvonta- ja kehittämisorganisaatioiden sekä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa).

Hanketoiminnan painopiste on erityisesti uuden yritystoiminnan käynnistämiseen ja kilpailukyyn kehittämiseen liittyvissä toimissa (neuvonta, pienryhmätoiminta, yhteistyöverkostot ja investointien tukeminen).

Yritysten yhteistyöhankkeita tukemalla edistetään erityisesti puualan ja elintarvikeketjun kehittymistä.

Edistetään myös kotimaisen energian hyväksikäyttöä ja energiayrittäjyyttä.

EU:n rakennepoliitiikan toteuttaminen MMM:n hallinnonalalla

Maatalouden rakennepoliittisilla toimenpiteillä vaikutetaan merkittävästi maatalouden kilpailukykyyn, ja maaseudun toimintaympäristöön. Rakennepoliittisia toimenpiteitä ovat erityisesti viljelijöille myönnettävät investointituet ja nuorten viljelijöiden aloitustuet.

Tuet myönnetään nyt ns. täysimääräisinä, eli korkeimmillaan tukiprosentti voi olla 70 %. Tukea myönnetään sekä avustuksena että lainamuotoisena. Tuet ovat olleet kokonaan kansallisia. Uudella ohjelmakaudella tullaan myöntämään EU-osarahoitteisia tukia nuorten viljelijöiden aloitustukena ja navettarakennusten investointeihin. Rakennepoliitiikan seurauksena tilakoko on kasvanut noin hehtaarin vuodessa, ja kotieläintaloudessa muutos on ollut vieläkin suurempi. Vauhti on vähitellen vielä kiihtymässä suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle.

Rakennepoliitiikassa otetaan huomioon muuttuva toimintaympäristö: Tuotetaan entistä laadukkaampia elintarvikkeita ympäristöystävällisin menetelmin ja kilpailukykyisemmin. Kuluttajien tahdon mukaan huomiota kiinnitetään ympäristöön, hygieniaoloihin ja eläinten hyvinvointiin. Kehittämishankkeissa osaamisen kehittäminen on yksi keskeinen keino päästä rakennepoliitiikan tavoitteisiin. Tehokkaimmin osaamisen lisääminen on tapahtunut tuotantosuunnittain muodostetuissa pienryhmissä, joita on koottu Maatilatreeni-hankkeessa.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Henkilöliikenne

Joukkoliikenteen peruspalvelutaso turvataan ja sen osuutta erityisesti työmatkaliikenteessä pyritään lisäämään siellä, missä siihen on parhaimmat edellytykset. Lääninhallituksen rahoittamissa kehittämishankkeissa painopisteinä ovat palvelulinjojen ja kutsujoukkoliikenteen käynnistäminen sekä henkilökuljetusten yhdistely ja matkapalvelukeskusten perustaminen. Elin- ja toimintaympäristöjen kehittämiseksi joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä parannetaan hieman Porin seudulla ja valtatiellä 2.

Ihmisten liikkumisedellytyksiä parannetaan erityisesti taajamissa rakentamalla kevyen liikenteen järjestelyitä. Kaupunkiseutujen kasvaviin tarpeisiin ei pystytä riittävästi vastaamaan. Kiireellisin kaupunkiseudun rahoittamatta jäävä hanke olisi rinnakkaistien rakentaminen valtatielle 8 Pori-Söörmarkku välille

Tavaraliikenne ja logistiikka

Elinkeinoelämän toimintaedellytyksien turvaamiseksi päivittäinen liikennöitävyys turvataan koko tieverkolla. Satakunnassa parannetaan Kemianalan kuljetusolosuhteita Euran ja Laitilan välillä. Runkokelirikon poistaminen soratieosuuksilta parantaa vähäisessä määrin puunkuljetusten toimintavarmuutta. Rauman sataman maaliikenneyhteyden parantamisella luodaan edellytykset sataman laajentamiselle ja parannetaan sen kilpailukykyä. Valtatien 8 sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan keskikaiteellisella ohituskaistalla Rauman kohdalla, tämä yksittäinen toimenpide ei kuitenkaan ole riittävä tukemaan alueen elinkeinoelämän kilpailukykyä.

Rataverkon osalta Raumalla ja Pori–Mäntyluoto välillä tehdään vuosina 2006 - 2007 asetinlaite- ja kauko-ohjaustöitä. Muilta osin rataverkon liikennöitävyys maakunnan alueella turvataan pääasiassa kunnossapidon toimin.

Kokemäki–Rauma-välin päällysrakenteen uusimisen myötä suurinta sallittua akselipainoa voidaan korottaa 25 tonniin vuonna 2007.

Väylät

Valtatien 2 yhteysväliä parannetaan välillä Pori-Vihti. Tielle on ominaista suuri raskaan ja joukkoliikenteen osuus sekä suuri vaarallisten aineiden kuljetusmäärä. Lisäksi tie on liikenneturvallisuudeltaan muuta päätieverkkoa huonompi. Valtatie 8 Turku-Porin välisen osuuden suunnitelmavalmiutta parannetaan tavoitteenaan yhteyden parantaminen vuosikymmenen loppupuolella. Tiehankkeiden ympäristövaikutukset tarkastellaan jo suunnitelluvaiheessa, jossa valittavissa ratkaisuisa huomioidaan mahdollisimman hyvin ympäristöasiat.

Porin Mäntyluodon ja Rauman väylien kunnostukset ja kulkusyvyyksien lisäykset ovat suunnitelmavalmiuden puolesta toteutettavissa vuonna 2008. Toteutuksen rahoitus on kuitenkin toistaiseksi avoinna.

Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuutta parantavien investointien vähyys lisää varsinkin pääteidemme jälkeen jääneisyyttä ja onnettomuusriskiä. Satakunnassa liikenneturvallisuutta parannetaan rakentamalla muutamissa taajamissa kevyen liikenteen väyliä. Nykyisellä rahoitustasolla liikenneturvallisuuden parantaminen keskittyy kuitenkin lähes pelkästään pieniin kustannustehokkaisiin liikenneturvallisuustoimiin, kuten automaattiseen nopeudenvälvontaan, kaiteiden ja saarekkeiden rakentamiseen ym. vastaavaan.

EU:n rakennepoliitiikan toteuttaminen LVM:n hallinnonalalla

Uudella ohjelmakaudella infra-hankkeiden osalta odotuksia kohdistuu Porin pohjoisen satamatien jatkeen toteuttamiseksi sekä koko Satakunnan alueella yksittäisten elinkeinoelämää tukevien hankkeiden toteuttamiseksi.

Määrärahaesitys vuodelle 2007 sekä menokehysuunnitelma 2008 - 2011

Tiestön alueellisiin investointitarpeisiin ei perustienpidon tämän hetkiselällä määrärahalla pystytä riittävässä määrin vastaamaan. Liikenteen kasvun ja maankäytön kehittymisen aiheuttamiin liikenteellisiin tarpeisiin ei pystytä vastaamaan kuin osittain. Lisäksi joudutaan hieman tinkimään siltojen ja alemman päällystetyn tiestön korjauksista.

Asia 1. Liikenneturvallisuuden parantaminen

Ala-asteiden koulumatkojen turvaamiseksi tarvitaan useaan paikkaan kevyen liikenteen väyliä. Turvallisuutta pitäisi enenevässä määrin pystyä parantamaan erityisesti liittymiä sekä taajamien liikenneturvallisuutta parantamalla.

Asia 2. Maankäytön kehittymisen tuomat liikenteelliset tarpeet

Maankäytön kehittyminen aiheuttaa kaupunkiseuduille toimivuudeltaan huonoja liikennejärjestelyitä sekä luo tarpeita kehittää tieverkkoa.

Vähäliikenteisten teiden kunto ja siltojen kunto

Tienkäyttäjät kokevat alemman tieverkon tason välttäväksi korkeintaan tyydyttäväksi. Vähäliikenteisten teiden parantamiseen pitäisi suunnata lisärahoitusta vuosittain noin 0,6 milj.euroa. Nykyisellä korjausvauhdilla siltojen kunto heikkenee, tämän pysäyttämiseksi siltojen korjauksiin pitäisi suunnata vuositasolla noin 0,6 milj euroa enemmän.

Yhteenveto määrärahaesityksestä (milj. €)

	TA 2006	TAE 2007*	S 2008	S 2009	S 2010	S 2011
31.24.21 Perustienpito (alueelliset investoinnit)						
Määrärahaesitykset						
Liikenneturvallisuuden parantaminen	1,2	1,0	1,1	1,2	1,3	1,4
Maankäytön kehittymisen tuomat liikenteelliset tarpeet	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Muut	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Yhteensä	1,6	1,5	1,6	1,7	1,8	1,9

* Määrärahan tarve vuodelle 2007

Lounais-Suomen ympäristökeskus

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

LOS:n toiminnan painopisteet lähivuosina ovat vesihuollon alueellisen yhteistyön edistäminen, tulvariskien hallinta sekä vesienhoidon järjestäminen vesienhoitolain ja -asetuksen mukaisesti.

Vesivarojen käyttö ja hoito

Vesihuollon kehittämisesä ovat edelleen tavoitteena toimintavarmun ja korkealaatuisen, pohjaveteen tai tekopohjaveteen perustuvan veden turvaaminen kaikille vedenkäyttäjille. Vesistöjen käyttö- ja hoitotoiminnan osalta parannetaan valmiuksia suurtulvien varalle ja patojen toimintavarmuutta poikkeustilanteissa sekä kehitetään säännöstelykäytäntöjä erityisesti Karvianjoen vesistöalueella.

EU:n rakennepolitiikan toteuttaminen MMM:n hallinnonalalla

Huolehditaan omalta osaltamme ohjelmakauden 2000-2006 ohjelmien asianmukaisesta loppuun-saattamisesta ja osallistutaan uuden ohjelmakauden 2007-2013 ohjelmien valmisteluun ja toteutukseen.

Määrärahaesitys 2007 sekä menokehysuunnitelma 2008-2011

30.50.31 Avustukset yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (B-tilukko)

1. Määrärahaesitys

Asia 1: Painopistealueina ovat vesihuollon toimintavarmuus ja kyläasutuksen vesihuolto, jossa pyritään ratkaisemaan samanaikaisesti sekä puhtaan veden saanti että jätevesien käsittely.

2. Yhteenveto määrärahaesityksestä (milj. €)

	TA 2006	TAE 2007	S 2008	S 2009	S 2010	S 2011
30.50.31 Avustukset yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin	0,240	0,250*	0,250	0,250	0,250	0,250

* Määrärahan tarve vuodelle 2007.

30.50.77 Vesistö- ja vesihuoltotyöt (B-tilukko)

1. Määrärahaesitys

Ks. tilukko alla. Painopistealueina ovat vesihuollon toimintavarmuus ja kyläasutuksen vesihuolto, jossa pyritään ratkaisemaan samanaikaisesti sekä puhtaan veden saanti että jätevesien käsittely. Vesistökunnostushankkeiden avulla vähennetään rehevöitymistä, parannetaan vesimaisemaa ja veden laatua, edistetään vesien ja rantojen moninaiskäyttöä sekä parannetaan tulvasuojelua.

2. Yhteenveto määrärahaesityksestä (milj. €)

	TA 2006	TAE 2007	S 2008	S 2009	S 2010	S 2011
30.50.77 Vesistö- ja vesihuoltotyöt						
Asia 1. Porin tulvasuojeluhanke 2006-2011		0,480*	0,960	1,440	1,440	0,860
Asia 2. Kokemäenjoen keskiosan ja Loimijoen alaosan tulvasuojelu 2008-2010			0,200	5,000	5,800	
Asia 3. Eura-Säkylä yhdysvesijohto 2008			0,400			
Yhteensä	0,330	0,480	1,560	6,440	7,240	0,860

* Määrärahan tarve vuonna 2007.

Ympäristöministeriön hallinnonala

Hallinnonalan rooli maakuntaohjelman toteutuksessa

YM:n hallinnonalan toimenpiteet kohdistuvat erityisesti Satakunnan maakuntaohjelman painopisteeseen 3.2 “Kilpailukykyisen elin- ja toimintaympäristön kehittäminen”. Tavoitteena on, että kestävä kehitys ja ympäristön tilan parantaminen muodostuvat merkittäväksi osaksi maakunnan aluekehitystyötä.

LOS:n toiminnan painopisteet lähivuosina ovat: 1) Lounais-Suomen ympäristöstrategian ja –toimenpideohjelman toteutuksen ja seurannan käynnistäminen; 2) SATAVESI –ohjelman uuden ohjelmakauden käynnistäminen sekä Itämeri-ohjelman toteuttaminen alueellisena yhteistyönä (ml. maatalouden ympäristötukijärjestelmä, alueelliset maaseutuohjelmat); 3) Karvianjoen vesistö-alueen kunnostusohjelman 2007-2015 toteuttaminen; 4) Vesienhoidon järjestämisestä annetun lain täytäntöönpano (VPD) mm. vesistöalueittaisten vesienhoitosuunnitelmien laatiminen; 5) osallistuminen maakuntakaavan valmistelutyöhön sekä 6) vanhojen EU-ohjelmien sulkeminen ja osallistuminen uusien ohjelmien toteutukseen.

Yhdyskuntien toimivuus

Kaavoituksella ja muulla maankäytön suunnittelulla edistetään yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Lähivuosien keskeisiä toimenpiteitä ovat kuntaryhmittäiset ja seutukunnittaiset kehittämisseskustelut sekä osallistuminen Satakunnan maakuntakaavan valmistelutyöhön. Kaavoituksen yhteistyössä ja ohjauksessa otetaan huomioon kansallisen rannikkostrategian suositukset.

Jätevesihuollon osalta tuetaan toimenpiteitä, joiden avulla vähennetään yhdyskuntien jätevesipäästöjä erityisesti typpikuormituksen osalta. Tavoitteena on erityisesti Itämereen päätyvän kuormituksen vähentäminen.

Luonto- ja kulttuuriympäristöt

Luonnonsuojelualueiden toteuttamisessa panostetaan tulevina vuosina erityisesti lintuvesiohjelman toteutukseen. Ohjelmat tulee toteuttaa vuoden 2009 loppuun mennessä. Satakunnassa vuonna 2003 käynnistynyt luonnonarvokauppa –kokeilu jatkuu vuonna 2007, jolloin myös tehdään päätökset sen mahdollisesta jatkamisesta tulevina vuosina.

Vesistöjen osalta toteutetaan Itämeren ja sisävesien suojelun toimenpideohjelmia. Toteutetaan VPD:n sekä vesienhoitolain ja asetuksen mukaisesti vesienhoidon järjestämistä yhdessä sidosryhmien kanssa. Käynnistetään SATAVESI –ohjelman uusi ohjelmakausi. Osallistutaan Selkämeri–teemavuoden toteutukseen. Toteutetaan Karvianjoen vesistöalueen kunnostusohjelmia 2007-2015. Vaikutetaan siihen, että maatalouden vesistökuormituksen vähentämiseen kohdennetaan riittävästi resursseja ja että tehostetut toimenpiteet kohdennetaan keskeisimpiin kuormitustekijöihin ja sinne, missä haitat ovat suurimpia.

Edistetään valtakunnallisen rakennusperintöstrategian toteuttamista. Tuetaan rakennusperinnön ja kulttuuriympäristöjen hyvää hoitoa ja kunnostusta sekä edistetään kuntien kulttuuriympäristö-ohjelmien laatimista.

EU:n rakennepoliitiikan toteuttaminen YM:n hallinnonalalla

Huolehditaan omalta osaltamme ohjelmakauden 2000-2006 ohjelmien asianmukaisesta loppuunsaattamisesta ja osallistutaan uuden ohjelmakauden 2007-2013 ohjelmien valmisteluun ja toteutukseen.

Määrärahaesitys 2007 sekä menokehyssuunnitelma 2008-2011

35.10.63 Ympäristönsuojelun edistäminen

1. Määrärahaesitykset

Asia 1: Kyläasukituksen jätevesipäästöjä vähennetään edistämällä jätevesiverkostojen laajentamista taajama-alueiden reuna-alueilla vuonna 2006 valmistuneen viemäritävyyselvityksen mukaisesti sekä edistämällä yksittäisten kiinteistöjen talousjätevesien käsittelyasetuksen mukaista jätevesien käsittelyä. Määrärahoja koskien avustuksia ympäristönsuojelun edistämiseen tulisi lisätä. Tarpeet ylittävät moninkertaisesti käytettävissä olevan määrärahan.

2. Yhteenveto määrärahaesityksestä (milj. €)

35.10.63 Ympäristönsuojelun edistäminen	TA 2006	TAE 2007	S 2008	S 2009	S 2010	S 2011
Asia 1. Avustukset jätevesihuoltohankkeille	0,090	0,150*	0,175	0,200	0,200	0,200

* Määrärahan tarve vuodelle 2007.

35.10.77 Ympäristötyöt

1. Määrärahaesitykset

Ks. taulukko alla. Hankkeiden avulla parannetaan jätevesihuoltoa sekä edistetään jätevesien keskitettyä käsittelyä. Hankkeiden vaikutuksesta jätevesien aiheuttama vesistökuormitus pienenee. Vesistöhankeiden avulla vähennetään rehevöitymistä, parannetaan vesimaisemaa ja veden laatua sekä edistetään vesien ja rantojen moninaiskäyttöä.

2. Yhteenveto määrärahaesityksestä (milj. €)

35.10.77 Ympäristötyöt	TA 2006	TAE 2007	S 2008	S 2009	S 2010	S 2011
Asia 1. Köyliön Kepolan ja Kankaanpään siirtoviemäri 2008-2009			0,300	0,400		
Asia 2. Puurijärven lintuvesikunnostus 2006-2008	0,200	0,400	0,400			
Asia 3. Suomijärven ja Siikaisjärven kunnostukset 2008			0,102			
Asia 4. Pilaantuneiden maa-alueiden kunnostushankkeet sekä näihin liittyvä tutkimuksen ja kunnostuksen suunnittelu Vuonna 2009 tai myöh. tot. hankkeet: Kokemäenjokilaakson siirtoviemäri 2009-2010	0,100	0,075*	0,075	0,075	0,075	0,075
Yhteensä	0,390	0,475	0,877	1,175	1,375	0,075

* Määrärahan tarve vuodelle 2007.

35.20.37 Avustukset kuntien kaavoitukseen ja maankäytön ohjaukseen

1. Määrärahaesitykset

Asia 1: Maakuntakaavoja toteutetaan kuntien yleiskaavoituksella. Merkittävien yleiskaavojen laadintaan sekä aluearkkitehtitoimintaan tulisikin osoittaa riittävästi resursseja.

2. Yhteenveto määrärahaesityksestä (milj. €)

35.20.37 Avustukset kuntien kaavoitukseen ja maankäytön ohjaukseen	TA 2006	TAE 2007	S 2008	S 2009	S 2010	S 2011
	0,005	0,025*	0,025	0,025	0,025	0,025

* Määrärahan tarve vuodelle 2007.

SATAKUNTALIITTO

Sisäasiainministeriön hallinnonala

Hallinnonalan rooli maakuntaohjelman toteutuksessa

Alueiden kehittämislaki määrittelee maakuntien liittojen roolin maakuntaohjelmien valmistelussa ja toteutuksessa. Sisäasiainministeriön hallinnonalalla Satakuntaliiton kautta kanavoituu aluekehitysrahana EU-rahoitusta ja sen kansallista vastinrahoitusta sekä kansallista maakunnan kehittämistä. Aluepoliittista suunnittelua koordinoivan ministeriön tulee pyrkiä alueellisen kehityksen erojen taustoittamiseen, Satakunnassa mm EU:n rakennerahasto-ohjelmien hankerahoituksen turvin. Satakuntaliiton johdolla valmistellaan vuosittain maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma.

Alueiden kehittäminen

Yleinen aluekehittäminen (ns. vapaan maakunnan kehittämistä painotukset)

Vuodelle 2007 on valtion talousarviossa varattu sitomatonta maakunnan kehittämistä yhteensä 12.3 milj. euroa, josta Satakuntaan kohdistuu 600-650 000 euroa. Yleisessä aluekehittämisessä ja samalla myös ns. vapaan maakunnan kehittämistä käytön painotus on vahvasti maakunnan osaamis- ja innovaatioverkostojen kehittämisessä ja uuden teknologian edistämistä. Esimerkkinä mainittakoon VTT:n uudenlaisen innovatiivisen yritystoiminnan ennakoitiin liittyvän toiminnan aloittaminen tiiviissä yhteistyössä Turun kauppakorkeakoulun Porin yksikön kanssa. Myös toisen asteen koulutus, merenkulun koulutus ja erikoissairaanhoidon järjestelmä ovat kehittämistä kohteina. TKK:n ja Satafoodin yhteistyötä tuetaan yhteisen yksikön perustamiseksi Huittisiin.

Osaamiskeskusohjelma

Maakunnan kehittämistä rahalla on rahoitettu Satakunnan osaamiskeskusohjelmaa, jonka osaamisaloina ovat kaudella 2000-2006 materiaalitekniikka ja etäteknologia sekä Pyhäjärvi-instituuttia valtakunnallisen elintarvikealan osaamiskeskukseen ELON satakuntalaisena yksikkönä. Instituutin painopisteenä on ollut elintarviketalous ja toiminnassa painotetaan muuten ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja huomioiden erityisesti vesiensuojelu. uudella kaudella pyritään turvaamaan ainakin nykyisen tasoinen rahoitus osaamiskeskusohjelmien toteuttamistä. Luvussa 4.1 on esitetty Satakunnan uudet painotukset kaudelle 2007-2010.

Aluekeskusohjelma

Maakunnan kehittämistä rahalla rahoitettavat aluekeskusohjelmat ovat kaudella 2000-2006 Porin ja Rauman aluekeskusohjelmat. Molemmat seudut ovat hakeutuneet uudelle ohjelmakaudelle. Ohjelmien rahoituksen tasoa pyritään nostamaan siten, että Pohjois-Satakunnan osallistumiselle Porin seudun aluekeskusohjelmaan syntyisi selkeä lisäresurssi. Luvussa 4.2 on esitetty seutujen uudet painotukset kaudelle 2007-2010.

EU:n rakennepolitiikan toteuttaminen SM:n hallinnonalalla

Uudella rakennerahastokaudella 2007-2013 Satakunta kuuluu osana Länsi-Suomen suuralueen uusiin kilpailukykyä ja työllisyyttä edistäviin Eakr- ja Esr-toimenpideohjelmiin. Uusien ohjelmien sisältö ja rahoitus on kuvattu tarkemmin luvuissa 4.3 ja 4.4. Satakunta kuuluu nyt ensimmäistä kertaa uuteen rajat ylittävään ohjelmaan Botnia-Atlantica. Ohjelma on esitetty luvussa 4.5.

LÄNSI-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS

Opetusministeriön hallinnonala

Hallinnonalan rooli maakuntaohjelman toteutuksessa

Länsi-Suomen lääninhallituksen sivistysosasto tukee koulutuksen ja kulttuurin alueellista vaikuttavuutta ja tasa-arvoa kohdentamalla sille osoitettuja kansallisia sekä EU-rakennerahastovaroja koulutusta ja työelämää lähentävään ja aluekehitystä edistävään ja paikallista kulttuuria tukevaan toimintaan. Opetusministeriön hyväksymän Aluestrategia vuosina 2003-2013 –strategian mukaisesti osamisen ja siihen liittyvän kulttuuri-, sivistys- ja hyvinvointipalvelujärjestelmän kehittäminen on keskeisimpiä keinoja vaikuttaa alueiden kehitykseen. Lääninhallituksen sivistysosasto tukee ja ohjaa kuntia ja koulutuksen järjestäjiä oppilaitosten, kirjastojen ja liikuntapaikkojen rakentamisessa. Lääninhallitus tuottaa myös vertailutietoa hallinnonalojen peruspalveluista ja niiden toteutumisesta.

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut

Maakuntaohjelman toteuttamiseen korkeakoulut osallistuvat tutkimustiedon ja osaavan työvoiman tuottajina sekä tiedon, asiantuntemuksen ja osaamisen siirtäjinä. Maakunnan alueella toimivien korkeakoulujen haasteeksi on noussut aluevaikuttavuuteen liittyvän tehtävän hoitaminen. Tämä vaatii riittävää, valtion budjettivaroin turvattua resursointia. Korkeakoulujen toimintaa tuetaan tuotekehitys- ja innovaatorakenteita kehittämällä. Korkeakoulujen aluestrategian mukaan yhteistyötä eri korkeakoulujen välillä tiivistetään ja kehitetään.

Yleissivistävä koulutus

Yleissivistävän koulutuksen kehittämisen lähtökohtana on koulutuksen alueellisen ja sosiaalisen perusturvan takaaminen. Tavoitteena on varmistaa oppilaiden ja opiskelijoiden oikeusturva, oikeus laadukkaaseen opetukseen, ohjaukseen ja oppilashuoltoon sekä turvalliseen oppimisympäristöön.

Lääninhallituksen sivistysosasto hyödyntää koulutustoiminnassaan maakunnassa toimivaa opetushenkilöstön täydennyskoulutusverkostoa, jonka tehtävänä on koulutuksen vaikuttavuuden parantaminen ja oppivan alueen kehittäminen. Yleissivistävän koulutuksen oppilaitosrakentamisen määrärahat ovat maakunnassa riittämättömät tarpeisiin nähden.

Ammatillinen koulutus

Ammatillisen koulutuksen kehittämisen tavoitteena on koulutuksen ja työelämän lähentäminen sekä koulutuksen laadun ja vaikuttavuuden parantaminen sekä koulutuksen järjestäjäverkon kokoaminen. Aikuiskoulutuksen kehittämisen tavoitteena on elinikäisen oppimisen edellytysten vahvistaminen sekä aikuiskoulutuksen aluevaikuttavuuden huomioiminen.

Lääninhallituksen sivistysosasto osallistuu aikuisväestön koulutustason kohottamisohjelman (Noste) toimeenpanoon vuosina 2003-2009 rahoittamalla Nosteverkoston toimintaa. Ohjelman tavoitteena on parantaa ilman perusasteen koulutusta olevien aikuisten työelämässä pysymistä ja urakehitystä.

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikka

Maakunnan omaleimaisen ja monipuolisen kulttuurin kehittämiseen ja vaalimiseen suunnataan niin kansallisia kuin EU-varoja. Lääninhallituksen sivistysosasto tukee monipuolisesti kirjastojen toiminnan kehittämistä. Lääninhallitus tukee nuorten työpajatoimintaa sekä lasten iltapäiväkerhotoimintaa. Lisäksi myönnetään tukea nuorisotilojen perustamiskustannuksiin. Erityisesti terveyslääkinnän edistäminen ja lähiliikuntapaikkojen rakentaminen on liikuntatoimen painopisteinä.

EU:n rakennepolitiikan toteuttaminen OPM:n hallinnonalalla

Painopisteitä ovat koulutuksen laadun ja vaikuttavuuden edistäminen, työssäoppimisen kehittäminen, ikääntyvän väestön tutkintoon johtava koulutus (Noste-ohjelman tavoitteiden tukeminen), muunto- ja jatkokoulutus, yrittäjyyden kehittäminen, tutkimustulosten ja teknologian hyödyntäminen sekä kulttuuriympäristön parantaminen.

6 YHTEENVETO RAHOITUSTARPEESTA

A-taulukko / Kansallinen rahoitus

Rahoitus esitetään miljoonissa euroissa, tarkkuus 1 000 euroa, esim. 1,234 (milj. €)

	Momentin nimi	2006 Lähtö- taso	2007 Esitys	2008 Esitys	2009 Esitys	2010 Esitys	2011 Esitys
SM							
26.98.43	Maakunnan kehittämiserä	1,348	2,190	2,190	2,440	2,000	2,000
	- Aluekeskusohjelma	0,378	0,250	0,250			
	- Osaamiskeskusohjelma	0,380	0,440	0,440	0,440		
	- Ohjelmiin sitomaton maakunnan kehittämiserä	0,590	1,500	1,500	2,000	2,000	2,000
26.98.63	Kainuun kehittämiserä						
MMM							
30.60.45	Metsäluonnon hoidon edistäminen	0,300	0,300	0,350	0,360	0,370	0,380
LVM							
31.24.21	Perustienpito (alueelliset investoinnit)	1,500	1,500	1,600	1,700	1,800	1,900
KTM							
32.30.40	Haja-asutusalueiden vähittäiskauppojen investointituki						
32.30.42	Finnvera Oyj:n korkotuet		0,620	0,620	0,610	0,605	0,605
32.30.43	Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset		1,300	1,330	1,330	1,330	1,330
32.30.44	Alueellinen kuljetustuki						
32.30.45	Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
STM							
33.32.36	Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin						
TM							
34.06.64	Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin	2,000	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500
YM							
35.10.63	Ympäristönsuojelun edistäminen	0,090	0,150	0,175	0,200	0,200	0,200
35.10.77	Ympäristötyöt	0,390	0,603	0,945	1,305	1,505	1,105
35.20.37	Avustukset kuntien kaavoitukseen ja maankäytön ohjaukseen	0,005	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025

	2006 Lähtö- taso	2007 Esitys	2008 Esitys	2009 Esitys	2010 Esitys	2011 Esitys
Valtion rahoitus yhteensä	7,981	12,378	12,925	13,910	13,335	13,045
Kuntien rahoitus	0,718	1,114	1,163	1,252	1,200	1,174
Julkinen rahoitus yhteensä	8,699	13,492	14,088	15,162	14,535	14,219
Yksityinen rahoitus *	5,786	8,974	9,371	10,085	9,668	9,458
RAHOITUS YHTEENSÄ	14,485	22,466	23,458	25,247	24,203	23,677

* Arvio yksityisen rahoituksen määrästä

*)

A-taulukko / EU -ohjelmat

Rahoitus esitetään miljoonissa euroissa, tarkkuus 1 000 euroa, esim. 1,234 (milj. €)

		2007 Esitys	2008 Esitys	2009 Esitys	2010 Esitys	2011 Esitys
SM						
26.98.61	Euroopan aluekehitysrahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin					
	EAKR -toimenpideohjelma:					
	-SM	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
	-OPM	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500
	-MMM	0,080	0,080	0,080	0,080	0,080
	-LVM			0,250	0,250	
	-KTM	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800
	-STM					
	-TM	0,160	0,160	0,160	0,160	0,160
	-YM	0,420	0,420	0,420	0,420	0,420
26.98.62	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sisäasiainministeriön osalta					
	EAKR -toimenpideohjelma:	1,100	1,100	1,100	1,100	1,100
	Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelma:					
	- Valtakunnallinen					
	- Alueellinen	0,350	0,350	0,350	0,350	0,350
OPM						
29.01.62	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus opetusministeriön osalta					
	EAKR -toimenpideohjelma:	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500
	Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelma:					
	- Valtakunnallinen	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300
	- Alueellinen	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300
MMM						
30.10.61	EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen					
	Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma:					
	Toimenpide 111, 123, 124, 311, 312, 313, 321, 322, 323, 331	1,800	2,200	2,400	2,400	2,600
	Satakunnan Leader-ryhmät (tp 411, 412, 413, 421 ja 431)	0,950	0,950	0,950	0,950	0,950
30.10.62	Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä					
	Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma:					
	Toimenpide 111, 123, 124, 311, 312, 313, 321, 322, 323, 331	2,000	2,500	2,800	2,800	3,000
	Satakunnan Leader-ryhmät (tp 411, 412, 413, 421 ja 431)	0,780	0,780	0,780	0,780	0,780
	EAKR -toimenpideohjelma:	0,070	0,070	0,070	0,070	0,070
30.40.62	Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen					
LVM						
31.99.62	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus liikenne- ja viestintäministeriön osalta			1,500	1,500	
	EAKR -toimenpideohjelma:					

*) Alustava arvio

KTM						
32.30.62	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus kauppa- ja teollisuusministeriön osalta					
	EAKR -toimenpideohjelma:	2,700	2,700	2,700	2,700	2,700
	Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelma:					
	- Valtakunnallinen	0,420	0,420	0,420	0,420	0,420
	- Alueellinen	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300
STM						
33.01.62	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sosiaali- ja terveysministeriön osalta					
	EAKR -toimenpideohjelma:					
	Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelma:					
	- Valtakunnallinen					
	- Alueellinen					
TM						
34.05.61	Euroopan sosiaalirahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin					
	Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelma:					
	- Valtakunnallinen					
	- SM					
	- OPM	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300
	- KTM	0,280	0,280	0,280	0,280	0,280
	- STM					
	- TM	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
	- Alueellinen					
	- SM	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300
	- OPM	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300
	- KTM	0,200	0,200	0,200	0,200	0,200
	- STM					
	- TM	1,300	1,300	1,300	1,300	1,300
34.05.62	EU:n rakenerahastojen valtion rahoitusosuus työministeriön osalta					
	EAKR -toimenpideohjelma:	0,240	0,240	0,240	0,240	0,240
	Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelma:					
	- Valtakunnallinen	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
	- Alueellinen	1,300	1,300	1,300	1,300	1,300
YM						
35.99.62	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus ympäristöministeriön osalta					
	EAKR -toimenpideohjelma:	0,510	0,510	0,510	0,510	0,510

	2007 Esitys	2008 Esitys	2009 Esitys	2010 Esitys	2011 Esitys
EU:n rahoitus yhteensä	10,390	10,790	11,240	11,240	11,190
Valtion rahoitus yhteensä	11,870	12,370	14,170	14,170	12,870
Kuntien rahoitus	5,500	5,600	5,700	5,700	5,650
Julkinen rahoitus yhteensä	27,760	28,760	31,110	31,110	29,710
Yksityinen rahoitus *	22,000	22,700	23,200	23,200	22,900
RAHOITUS YHTEENSÄ	49,760	51,460	52,580	54,310	52,610

* Arvio yksityisen rahoituksen määrästä

B -taulukkopohja

Rahoitus esitetään miljoonissa euroissa, tarkkuus 1 000 euroa, esim. 1,234 (milj. €)

	Momentin nimi	2006 Läh- tötaso	2007 Esitys	2008 Esitys	2009 Esitys	2010 Esitys	2011 Esitys
SM							
26.97.32	Kuntien yhdistymisavustukset ja kuntajako	3,100	3,200	3,200	3,200	3,200	3,200
26.97.34	Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus	3,500	3,600	3,600	3,600	3,600	3,600
OPM							
29.69.34	Noste-ohjelman valtionavustukset	1,500	1,700	1,298	0,599	0,000	0,000
29.40.34	Perustamishankkeiden valtionosuudet	3,786	3,115	0,849	2,494	2,419	0,000
29.69.52	Perustamishankkeiden valtionavustukset	0,158	0,000	0,051	0,000	0,198	0,000
MMM							
30.14.49	Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki	20,000	25,000	18,000	16,000	15,000	15,000
	Maatilatalouden kehittämisrahaston lainat						
	Maatilatalouden kehittämisrahaston avustukset	8,000	12,000	9,000	8,000	8,000	7,000
30.51.22	Vesivarojen käyttö ja hoito						
30.51.31	Avustukset yhdyskuntien vesihuoltoimenpiteisiin	0,240	0,250	0,250	0,250	0,250	0,250
30.51.77	Vesistö- ja vesihuoltotyöt	0,330	0,635	1,680	6,560	7,310	1,030
LVM							
31.24.21	Perustienpito (poislukien alueelliset investoinnit yhteensä)	20,772	25,030	23,609	21,240	21,540	22,140
	*tiestön hoito	7,152	7,278	7,384	7,500	7,600	7,700
	*ylläpito ja peruskorjaukset	8,600	10,267	11,320	11,000	11,000	11,500
	*suunnittelu ja liikenteen hallinta	0,720	0,958	1,065	1,000	1,200	1,200
	*tiehallinto	1,760	1,740	1,740	1,740	1,740	1,740
	*teemaohjelmainvestoinnit	2,540	4,787	2,100			
KTM							
32.20.27	Teknologinen tutkimustoiminta	1,600	1,600	1,800	2,000	2,200	2,500
32.20.28	Hanke- ja ohjelmatoiminnan selvitys- ja kehittämismenot						
32.20.40	Avustukset teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen	3,000	3,500	4,500	5,500	6,000	6,000
32.20.83	Lainat teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen	2,000	4,000	5,000	6,500	7,000	7,000
32.50.40	Toimialakohtainen yritysten kansainvälistyminen						
32.60.40	Energiatuki						
STM							
TM							
34.06.51	Työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimet	27,164	27,500	27,500	27,500	27,500	27,500
34.06.21.4	Valtion rahoitus kuntien, KELAn ja työhallinnon yhteisiin palveluihin	0,463	0,800				
YM							
35.20.22	Eräät luonnonsuojelun menot						
35.20.63	Luonnonarvokauppa	0,200	0,200	0,200			
35.20.64	Avustukset rakennusperinnön hoitoon (YM)	0,133	0,150	0,150	0,150	0,150	0,150
35.30.60	Avustukset rakennusperinnön hoitoon (ARA)						
35.20.76	Luonnonsuojelualueiden hankkiminen	2,000	3,000	3,000	2,250	2,000	1,250
35.99.63	EU:n LIFE-rahoitus		0,700	0,500		0,500	

Ohjelma-asiakirjaa tehtäessä ovat mm. Euroopan unionin työllisyys- ja kilpailukykytavoitteen maa-
kunnalliset kehukset suuruusluokkina tiedossa. Edellisen vuoksi A -taulukon (EU-ohjelmat) luvut
ovat suuntaa antavia.

7 YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI JA SEURANTA

7.1 Ympäristövaikutusten arviointi

Ympäristönäkökulman huomioon ottaminen on tärkeä osa alueellista kehittämistyötä ja parhaimmillaan ympäristön huomioon ottaminen tukee alueiden sekä yritysten kilpailukyvyyn vahvistamista. Voittajia voivat olla niin talous ja työllisyys kuin ympäristökin.

Ympäristövaikutusten arviointi ja arvioinnin raportointi maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman kaltaisissa asiakirjoissa on suhteessa suunnitelman yleispiirteisyyteen. Varsinainen vaikutusten arviointi tapahtuu suunnitelmaa toteuttavien hankkeiden toteutuskelpoisuutta arvioitaessa ja hankkeiden toteuttamiseen mahdollisesti liittyvien lupaprosessien yhteydessä. Niin ympäristö- kuin muidenkin vaikutusten kannalta onkin tärkeää, että suunnitelmaa toteuttavien hankkeiden vaikutukset, tehtyjen arviointien riittävyys mukaan lukien hankkeen toteuttamisen edellytykset (luvat, kaavat jne.) otetaan huomioon hyvissä ajoin mm. ennen lopullisen rahoituspäätöksen tekoa. Vastuu kunkin hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista kuuluu hankkeen toteuttajalle (SOVA-lain 2 ja 3 §). Rahoittajan vastuulla on arvioida hakemuksessa esitetyn ympäristövaikutusten arvioinnin riittävyys ja pyytää hakijalta tarvittaessa lisäselvityksiä.

Satakunnan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman keskeisiksi arvioidut ympäristövaikutukset ovat pääosin myönteisiä. Myönteisten vaikutusten syntyminen kuitenkin edellyttää, että hankkeiden toteuttaminen on suunnitelmallista ja hallittua. Mikäli vaikutuksia ei riittävästi huomioida hankkeiden toteutusvaiheessa on vaarana, että mahdollisista kielteisistä vaikutuksista (uhat) tulee todellisia ja ne korostuvat mahdollisuuksien kustannuksella etenkin pitkällä aikajaksolla. Ympäristön tilaa merkittävästi muuttavat hankkeet ja toimenpiteet tulisikin suunnitella ja toteuttaa siten, että haitalliset vaikutukset ympäristöön (ml. sosiaaliset vaikutukset) jäisivät mahdollisimman vähäisiksi.

Satakunnan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman ympäristövaikutusten arviointiosio on rakennettu mahdollisuus- ja uhkamuotoon (ks. taulukko), koska alueellisessa kehittämissuunnitelmassa yhdistyvät toisaalta mahdollisuuksien edistäminen ja toisaalta uhkien ehkäisy. Vaikutukset on arvioitu toimintalinjoittain (taulukon pystysarake) ja vaikutuksia tarkastellaan ympäristövaikutusten arviointilaissa (SOVA-lain 2 §) esitetyn ryhmittelyn mukaisesti (taulukon vaakasarake) taulukkomuodossa. Erityisohjelmien ja EU-ohjelmien toteuttamisen vaikutuksia ei ole erikseen arvioitu, koska ne ovat toteuttamissuunnitelman toimintalinjojen sisällön mukaisia ja toteuttavat omalta osaltaan suunnitelman tavoitteita. Satakunnan maakunnan YVA-ryhmä on osallistunut vaikutusten arviointityöhön.

7.2 Toteutumisen seuranta

Toteuttamissuunnitelman hankkeiden ja määrärahojen toteutumista seurataan vuosittain uuden suunnitelman ja maakunnan käkihankkeiden päivittämisen yhteydessä. Lisäksi toteuttamissuunnitelman vaikuttavuutta alueelliseen kehitykseen seurataan vuosittain aluekehitysindikaattoreiden avulla.

Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman ympäristövaikutusten seuranta kytketään Lounais-Suomen ympäristöstrategian ja -ohjelman seurantaan. Keväällä 2006 valmistuneen ympäristöstrategian ja vuoden 2006 loppuun mennessä valmistuvan ympäristöohjelman toteutumista tullaan seuraamaan erikseen valittavien ympäristöä kuvaavien indikaattoreiden avulla.

Arvio suunnitelman toteuttamisen myönteisistä ympäristövaikutuksista toimintalinjoittain (mahdollisuudet):

Ympäristövaikutukset --> (SOVA-lain 2 §) Toimintalinjat ↓	Ihmisten terveys, elinolosuhteet ja viihtyvyys	Maaperä, vedet, ilma, ilmasto, kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus	Yhdyskuntarakenne, rakennettu ympäristö, maisema, kaupunkikuva ja kulttuuriperintö	Luonnonvarojen hyödyntäminen
Yritystoiminnan kilpailukyyn kehittäminen ja yrittäjyyden edistäminen	luo paremmat edellytykset panostaa hyvinvointipalveluihin, asumiseen ja viihtyvyyteen maakunnan elinvoimaisuuden vahvistuksessa sekä edistää omalta osaltaan tasa-arvoa (mm. naisyrittäjyyden tukeminen)	kehittää myös edellytyksiä ottaa ympäristönäkökulma huomioon kilpailukyyn kehittämisen ja yrittäjyyden osatekijöinä	vahvistaa myönteistä taloudellista kehitystä ja parantaa edellytyksiä hoitaa ja ottaa muutoinkin rakennettu ympäristö, maisema jne. paremmin huomioon käytännön toimitissa	vahvistaa omalta osaltaan luonnonvarojen suunnitelmallista ja kestävästä käytöstä (liittyy mm. kilpailukykyyn)
Innovaatio- ja osamisyjärjestelmän vahvistaminen	synnyttää uusia innovaatioita ja vaikuttaa välillisesti mm. terveyteen ja viihtyvyyteen vaikuttaviin tekijöihin	luo edellytyksiä mm. uusille ympäristö-innovaatioille sekä edistää ympäristöystävällistä elinkeinotoimintaa	edistää alueellista yhteistyötä vaikuttaen välillisesti myös esim. yhdyskuntarakenteen ja maiseman huomioonottamiseen	edistää osaamisen lisääntymistä maakunnassa ja vaikuttaa välillisesti mm. luonnonvarojen kestävästä käytön edistämiseen
Perusrakenteen kehittäminen ja ympäristön laadun turvaaminen	edistää elinolojen ja viihtyvyyden parantamista vaikuttaen myönteisesti mm. ihmisten fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin (esim. kevyen liikenteen väylien lisäämisellä on positiiviset vaikutukset ihmisten terveydelle)	edistää yhteistyötä vaikuttaen vähentävästi ympäristökuormitukseen ja edistää riskien hallintaa sekä parantaa Satakunnan vesistöjen tilaa. Päästöihin voidaan vaikuttaa vähentävästi esim. maankäytön paremmalla suunnittelulla, liikennejärjestelmäsunnittelua kehittämällä ja joukkoliikenteen mahdollisuuksia lisäämällä.	edistää mm. Satakunnan kulttuuriarvoiltaan rikkaan yhdyskuntarakenteen kehittämistä sekä vanhan rakenteen kestävästä käytöstä	edistää mm. jätteiden kierrättämistä sekä energiatehokkuuden kehittämistä vaikuttaen myönteisesti luonnonvarojen kestävästä käytöstä
Kulttuurin monipuolistaminen ja vapaa-ajan palveluiden kehittäminen	lisää maakunnan veto-voimaisuutta asuinalueena sekä edistää välillisesti eri ryhmien tasa-arvoa sekä psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia	vaikuttaa välillisesti luontoon liittyvien arvojen vaalimiseen, koska monet vapaa-ajanpalvelut perustuvat monimuotoisiin luonnonympäristöihin	edesauttaa maakunnan monimuotoisen kulttuuriympäristön ja –perinnön vaalimista (mm. Vuojoen kartano, Leineperi, maailmanperintökohteet)	edellyttää, että luonnonvarojen käyttö on suunnitelmallista ja kestävästä kehityksen mukaista
Hyvinvoinnin lisääminen ja syrjäytymisen ehkäisy	edistää yhteistyön kehittämistä vaikuttaen myönteisesti mm. hyvinvointipalvelujen tuottamiseen ja saatavuuteen	edistää toimintojen vaikutusten arvioinnin kehittämistä vaikuttaen välillisesti myös ympäristöarvojen huomioonottamiseen	edistää yhteistyötä vaikuttaen myönteisesti mm. olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntämiseen ja kehittämiseen	edistää hyvinvointipalveluihin liittyvää kustannustehokkuuden kehittämistä vaikuttaen vähentävästi mm. luonnonvarojen käyttöön

Arvio suunnitelman toteuttamisen kielteisistä ympäristövaikutuksista toimintalinjoittain (uhat)

Ympäristövaikutukset --> Toimintalinjat ↓	Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys	Maaperä, vedet, ilma, ilmasto, kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus	Yhdyskuntarakenne, rakennettu ympäristö, maisema, kaupunkikuva ja kulttuuriperintö	Luonnonvarojen hyödyntäminen
Yritystoiminnan kilpailukykyyn kehittäminen ja yrittäjyyden edistäminen	voi heikentää viihtyisyyttä, jos talouteen ja tehokkuuteen liittyvät arvot saavat ylivertaisen aseman muiden arvojen kustannuksella	saattaa johtaa taloudellisten arvojen korostamiseen niin, että ympäristöarvoihin ja niiden vaalimiseen suhtaudutaan välinpitämättömästi	saattaa johtaa taloudellisten arvojen korostamiseen mm. yhdyskuntarakenteen ja maisemakuvan kustannuksella	saattaa johtaa ylitehokkaaseen luonnonvarojen hyödyntämiseen, jolloin luonnonvarat ehtyvät tai pilaantuvat (mm. pohjavedet)
Innovaatio- ja osajärjestelmän vahvistaminen				
Perusrakenteen kehittäminen ja ympäristön laadun turvaaminen	saattaa vaikuttaa heikentävästi elinoloihin ja viihtyisyyteen, jos päästöihin liittyviä häiriömahdollisuuksia ei saada minimoitua tai asukkailla ei ole riittäviä vaikutusmahdollisuuksia hankkeeseen (osallistuminen, tiedon saanti)	saattaa vaikuttaa heikentävästi luonnonympäristöihin, jos päästöihin liittyviä häiriömahdollisuuksia ei saada minimoitua	saattaa vaikuttaa heikentävästi kulttuuriympäristöön ja maisemaan, kun uusia yhteyksiä tai rakennelmia rakennetaan tai laajennetaan	
Kulttuurin monipuolistaminen ja vapaa-ajan palveluiden kehittäminen	voi vaikuttaa lisäävästi mm. meluhaittoihin (mm. moottoriurheilu) ja alueiden yleisen viihtyvyyden laskuun mm. kävijämäärien lisääntymisen seurauksena tai saattaa aiheuttaa turvattomuutta, vastustusta ja pelkoja (liittyy mm. tiedonsaanti- ja vaikuttamismahdollisuuksiin)	lisää alueiden houkuttelevuutta käyntikohteina, jolloin ihmismäärät saattavat ylittää alueiden ekologisen ja maisemallisen sietokyvyn (mm. Yyteri, Hämeen kangas)	saattaa johtaa siihen, että esim. rahoitusta keskitetään merkittävien kohteiden kunnossapitoon ja ylläpitoon niin, että vähemmän merkittävät kohteet jäävät vaille huomiota	
Hyvinvoinnin lisääminen ja syrjäytymisen ehkäisy	saattaa johtaa siihen, että palvelutuotanto keskittyy ja palvelutaso laskee suurten taajamien ulkopuolella; myös yhteisön tai alueen sisällä jotkut ryhmät voivat kokea jäävänsä palveluiden ulkopuolelle (mm. syrjäytymisen tunne)		saattaa johtaa siihen, että keskusten ulkopuolella olevat rakenteet jäävät hyödyntämättä ja rapistuvat	